

Relation eller straf

Regeringen vil give kommuner og ledere ret til fx at låse en domfældt udviklingshæmmet inde. Men det er en sag for domstolene, mener medarbejdere på området: Pædagogik og politiarbejde skal ikke blandes sammen

10/2013

10. MAJ

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 11/13, der udkommer den 24. maj, er fredag den 10. maj kl. 12.
Deadline for stillingsannoncer til 12/13 er den 24. maj kl. 12.
For tekstsiderannoncer er deadline til 12/13 onsdag den 22. maj.

Redaktionen af 10/13 er afsluttet den 30.04.2013

Abonnement

Abonnementspris 2013:
940,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 45,00 kr. + porto

Oplag

42.167 i perioden
01.07.11-30.06.12

Tryk og produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Joachim Ladefoged

KOMMENTAR

Som fagpersoner kan og skal vi hele tiden være med til at kvalificere synet på og behandlingen af det specialiserede sociale område

Væsentlig viden

Af Marie Sonne

Forbunds næstformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Indimellem viser undersøgelser eller forskning det, vi alle i forvejen godt vidste. Det kan derfor føles som spild af tid og ressourcer at undersøge – endsige at læse undersøgelserne. Men nogle gange skal der data og facts til at underbygge og flytte et udsagn fra 'jeg tror' til 'jeg ved'. Så da vi for nylig sammen med en række andre fagforbund offentliggjorde en undersøgelse, hvor vi havde fået Gallup til at spørge danskerne om deres syn på den kommunale service efter kommunalreformen, kom resultatet nok ikke bag på mange af os. Undersøgelsen viste fx, at halvdelen af danskerne oplever, at den kommunale service er blevet ringere siden kommunalreformen i 2007.

Ikke mindst på det specialiserede sociale område oplever danskerne, at servicen er blevet ringere. 49 pct. mener ikke, at kommunalreformen har skabt bedre forhold på området. Og de respondenter, der er tæt på området – mennesker, der enten selv har handicap, har pårørende med handicap eller arbejder på området – fælder en endnu hårdere dom over den kommunale service: Her svarer 63 pct., at kommunalreformen ikke har bedret forholdene. Og 61 pct. af dem svarer, at kommunerne ikke har tilstrækkelig viden om borgere med sjældne handicap.

Det er jo ikke særligt overraskende, at mennesker, der har problemerne tæt inde på livet, ser mere kritisk på det end andre. Alene af den årsag, at de har dybere viden om temaet. Det interessante er vel her, hvordan vi får sat den viden bedre i spil. Og det kan sådan en undersøgelse være med til: Som fagpersoner kan og skal vi hele tiden være med til at kvalificere synet på og behandlingen af det specialiserede sociale område. Det kan vi, når vi fortæller om vores arbejde, når vi taler med andre faggrupper, i mødet med det politiske system, og når vi kommunikerer via pressen.

Socialpædagogernes seneste indsats i den forbindelse er udgivelsen af folderen 'Her er mit liv', som er en samling fortællinger om borgere, hvis liv på den ene eller anden måde kan blive påvirket af organiseringen af det specialiserede sociale område. Det er stærke billeder. Og gode fortællinger. Fordi de kan det, der kan være så svært, nemlig give et kig ind i en verden, som de færreste kender. Og fordi de kan vise det, vores Gallup-undersøgelse også peger på – at indsatsen over for nogle af de allermost sårbare mennesker er truet.

En anden væsentlig måde at få sat viden og faglighed i spil er, når vi bruger Gallup-undersøgelsen til at pege på, hvad der skal til for at rette op på udviklingen. Vi har peget på behovet for ordentlig dokumentation på området. Vi har bl.a. anbefalet, at Socialstyrelsen sætter gang i en kortlægning af den specialiserede indsats for at få det nødvendige overblik over indsatsen og kommunernes behov. Og så har vi peget på behovet for et samlet nationalt ansvar for indsatsen. Så lad den væsentlige viden komme til nytte og gavn.

INDHOLD

FOTO: JACOBIM LADFØGED

04 UDVIKLINGSHÆMMEDE

Regeringen er på vej med en ændring af Service-loven, som giver kommunerne ret til at beslutte fx at inddrage en domfældt beboers mobiltelefon. Kommunen kan overlade den beslutning til lederen af det botilbud, hvor den domfældte bor. Mange, der arbejder med domfældte i hverdagen, har længe ønsket sig den mulighed for sanktion over for kriminelle udviklingshæmmede. Men der er også dem, der helst vil klare sig uden, fx medarbejderne på Sødisebakke. Men uanset den uenighed er både de ledere og medarbejdere, som Socialpædagogen har talt med, enige om, at det skal være domstolene og ikke kommunerne, som skal beslutte hvilke sanktioner, en kriminel udviklingshæmmede skal have. Socialminister Karen Hækkerup (S) er uenig

04 Ledere får ret til at ransage domfældtes bolig**06** Nej tak – vi klarer det selv**10** Endelig en cigaret alene udendørs**13** Pædagog – ikke fængselsbetjent**15** Det skal ikke være lederens afgørelse**16** Lederen skal tage initiativet

FOTO: LENE ESTHAR

18 SOSU-UNDERVISERE

For første gang nogensinde har medlemmer af Socialpædagogerne været ramt af lockout – mød en af dem, Henrik Guldbøg, der arbejder som underviser og læsepædagog på social- og sundhedsskolen Sosu Syd i Aabenraa. For ham var det værste oplevelsen af manglende respekt for den indsats, han og kollegaerne gør i dagligdagen

18 Henrik var også låst ude**22 OK 2013**

Med 82,3 pct. for sagde Socialpædagogernes medlemmer massivt ja til det ellers økonomisk magre OK-resultat. Men kun 26,5 pct. af medlemmerne udnyttede deres stemmeret. Forbundsformand Benny Andersen kvitterede for det markante ja, da hovedbestyrelsen fik forelagt resultatet af urafstemningen og pegede på, at der skal arbejdes for at få stemmeprocenten op

22 Massivt ja til magert resultat**24 PKA**

Hvem skal bestemme? Det skal vi!

24 TILLIDSVALGTE

Tillidsmænd smides på porten

25 ANBRAGTE BØRN

Lang anbringelse virker

26 BØGER**27 LÆSERBREVE**

UDVIKLINGSHÆMMEDE

Ledere får ret til at ransage domfældtes bolig

Jeg er umiddelbart ikke vild med, at man begynder at blande det strafferetlige og det pædagogiske og vil gerne advare mod, at det skal være den enkelte medarbejder, som skal træffe afgørelse om, hvorvidt man skal gøre det ene eller det andet

Klavs Persson, forstander, Sødisebakke

Regeringen vil give lederen af botilbud og kommunen ret til at gribe ind i domfældtes privatliv. Den slags skal domstolene tage sig af, mener Socialpædagerne og LEV. Nej, det skal bostederne, der bedst kender den domfældte, mener socialministeren

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Retarderet skyldig i sexovergreb mod otte piger. Det var overskriften i Ekstra Bladet den 14. februar, da Retten på Frederiksberg dømte en 31-årig udviklingshæmmed mand for flere gange at have haft samleje med mindreårige piger. Han blev dømt til lukket institution for personer med fysisk og psykisk udviklingshæmning.

Desuden besluttede retten, at manden kun må bruge sin computer og mobiltelefon under overvågning. Det var anden gang i dansk retshistorie, at en udviklingshæmmed fik frakendt retten til frit at benytte computer og telefon.

Første gang en udviklingshæmmed fik forbud mod at bruge computer og telefon uden opsyn fra personalet var i efteråret 2012, hvor Retten i Nykøbing dømte en mand for at besidde børnepornografi på sin computer og for at true børn på internettet.

Rettens meget opsigtsvækkende afgørelse blev truffet efter anmodning fra bl.a. den sikrede institution Kofloedminde, hvor manden har boet i 28 år. Her havde man forsøgt at lave aftale med den udviklingshæmmede beboer om, at han ikke brugte sin computer uden, at personalet var til stede, men det var ikke lykkedes, og personalet måtte magtesløst se på, at manden forulempede mindre piger over nettet.

Den slags indgreb i privatlivet kan man beslutte i forhold til indsatte i fængsler, der får det som et vilkår til dommen. Men hidtil har man ikke gjort det over for kriminelle udviklingshæmmede,

der bliver anset for uegnede til straf i fængsler. I stedet får de en dom til ophold på en social institution, som hører under Serviceloven, og den giver ikke ret til at gribe ind i folks privatliv ved fx at inddrage computeren eller kropsvisitere.

Men det skal der laves om på. Regeringen har fremsat et lovforslag, der skal give kommunen og lederen af et socialt botilbud mulighed for at gribe ind i en domfældt beboers personlige frihed. Lovforslaget ventes vedtaget i løbet af maj.

Det var efter den meget medieomtalt sag fra Retten i Nykøbing, at socialminister Karen Hækkerup (S) reagerede. Lovforslaget lægger op til, at der sker en ændring af Serviceloven, så beboerens hjemkommune får mulighed for at beslutte, om en domfældt skal have begrænset sin personlige frihed. Den kompetence kan kommunen udlægge til lederen af botilbuddet, og i sidste instans kan det blive en afgørelse, som den enkelte medarbejder kan træffe.

En sag for domstolene

Lovforslaget har fået en meget blandet modtagelse i faglige kredse og hos de pårørendes organisationer. Kritikken falder på to områder.

For det første er der stor uenighed om, hvorvidt det overhovedet er nødvendigt at få den ændring. Som artiklerne på de følgende sider viser, så savner medarbejdere og leder på det socialpædagogiske bo- og aktivitetstilbud Sødisebakke ved Mariager ikke mulighed for at gribe ind i beboernes privatliv. Tværtimod vil de helst være fri for den lovændring. Her ligger de på linje med handicaporganisationerne. Socialpædagerne derimod er ikke i tvivl om, at det i nogle situationer kan være nødvendigt at gribe ind, og som artiklen på side 13 viser, er ledelsen i Socialpædagogernes Netværk for socialpædager, der arbejder med domfældte, meget tilfredse med, at der bliver mulighed for at gribe ind.

For det andet er en beslutning om at gribe ind i en persons privatliv så omfattende, at det skal være en sanktion, som bliver truffet af domstolene og givet som vilkår til dommen. På samme måde,

Man kan jo heller ikke vide allerede under en retssag, hvordan den tiltalte vil opføre sig under en anbringelse i det sociale system. Derfor er det mest hensigtsmæssigt, at indgrebet besluttet og iværksættes af dem, der har kendskab til den dømtes adfærd på anbringelsesstedet

Karen Hækkerup (S), socialminister

som når retten fx tager stilling til, om en domfældt skal have udgang.

Det synspunkt får bred opbakning fra medarbejdere på området, Socialpædagogerne, LEV og ledere af botilbud. Derimod mener Vejle Kommune, at det er godt, beslutningen ligger i kommunen, men vil gerne have, at de nye socialtilsyn kommer til at følge forvaltningen af bestemmelsen.

Alle påpeger, at det handler om beboernes retssikkerhed.

Forstander på Sødissbakke Klavs Persson siger:

– Jeg er umiddelbart ikke vild med, at man begynder at blande det strafferetlige og det pædagogiske og vil gerne advare mod, at det skal være den enkelte medarbejder, som skal træffe afgørelse om, hvorvidt man skal gøre det ene eller det andet.

Han frygter desuden, at nogle sociale tilbud ikke er dygtige nok til at administrere kompetencen, og det vil gå ud over beboernes retssikkerhed.

Ministeren er ikke enig

Socialminister Karen Hækkerup er ikke enig i, at indgrebene skal fastsættes som et vilkår i en dom.

– De foreslåede indgreb skal forebygge ny kriminalitet, og her er det afgørende jo, hvilken adfærd den dømte har under selve anbringelsen. Man kan jo heller ikke vide allerede under en retssag, hvordan den tiltalte vil opføre sig under en anbringelse i det sociale system. Derfor er det mest hensigtsmæssigt, at indgrebet besluttet og iværksættes af dem, der har kendskab til den dømtes adfærd på anbringelsesstedet.

Om de fremsatte bekymringer for beboernes retssikkerhed siger socialministeren:

– Naturligvis skal retssikkerheden for anbragte være i orden. Derfor skal indgrebene registreres og indberettes til kommunen og den myndighed, der fører driftsorienteret tilsyn. På den måde kan myndighederne løbende følge, hvordan reglerne bliver brugt og kan gribe ind, hvis der er grund til det. Hertil kommer, at vi vil evaluere virkningerne af lovforslaget efter to år.

Hvad sker der med naboen

De foreslåede indgreb over for domfældte gælder også for dem, der bor sammen med ikke-kriminelle, som fx på Sødissbakke. Spørgsmålet er, hvordan medarbejderne skal forholde sig, når en af beboerne har fået inddraget sin computer.

Hvordan kan man så sikre sig, at han ikke bare bruger naboen? Medarbejderne har ingen ret til at kontrollere eller inddrage naboen's computer. Det problem må man løse på bostedet, mener socialministeren.

– Det er en pædagogisk opgave for personalet at holde øje med, at en person, der har fået inddraget sin computer, ikke låner af en anden. Personalet må skride ind med en pædagogisk handling, hvis det sker, siger Karen Hækkerup.

– Hvis en pædagogisk indsats ikke er nok, må personalet og ledelsen i boformen gå til kommunen om, hvorvidt formålet med anbringelsen kan opfyldes det pågældende sted.

Socialministeren slår herefter fast:

– Det er vigtigt at understrege, at forslaget ikke giver mulighed for at inddrage telefoner og computere fra de andre beboere, og at lovforslaget ikke giver personalet mulighed for at gennemføre indgrebene ved brug af magt.

Og socialministeren tilføjer:

– Personalet er jo allerede vant til at arbejde på boformer, hvor der på samme matrikel bor dømte og ikke-dømte og har derfor allerede de kompetencer, der skal til for at kunne yde indsatser i forhold til de to målgrupper. ■

Kriminelle udviklingshæmmede

Folketinget forventes i anden halvdel af maj at vedtage regeringens lovforslag om, at der i serviceloven skal være en bestemmelse, hvorefter kommunerne under særlige betingelser kan gribe ind over for en domfældt udviklingshæmmede borger. Det kan fx handle om at indskrænke borgerens adgang til sin mobiltelefon, inddrage hans effekter eller låse ham inde om natten.

Hvor mange, der helt konkret bliver omfattet af loven, er usikkert. I januar 2010 opgjorde Justitsministeriets Forskningskontor, at 387 kriminelle udviklingshæmmede havde en foranstaltningsdom. Siden er antallet ikke blevet ajourført.

Et forsigtigt skøn fra Socialstyrelsen siger, at omkring 200 domfældte i dag vil kunne blive omfattet af regeringens lovforslag.

‘Men forventningen er, at det vil være en langt mindre gruppe, for hvem et indgreb vil komme på tale, fordi en lang række betingelser skal være opfyldt’, siger konsulent i Socialstyrelsen Lars Sandberg.

Nej tak – vi klarer det selv

På Sødibakke har medarbejderne ikke behov for en lov, der giver dem ret til at låse kriminelle udviklingshæmmede inde eller konfiskere deres computere og mobiler. Vi skal ikke være politi, det er en sag for domstolene, mener både leder og medarbejdere

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Foto: Joachim Ladefoged

De seneste tre år har de kun haft én magtanvendelse og én rømning på afdelingen for domfældte udviklingshæmmede på Sødibakke. Det sidste var fordi en beboer ville ud og deltage i en fest.

Medarbejderne går med overfaldsalarmer, men der er ingen låse på dørene. Undtagelsen er dog en beboer, der selv har ønsket, at der blev sat låse på hendes vinduer, fordi det gør hende tryk og er en sikkerhed for hende selv. Hun har tidligere forsøgt at hænge sig.

Sødibakke ligger ved Mariager og hører under Region Nordjylland. Det er et specialpædagogisk bo- og aktivitetstilbud for voksne med betydelige

og varige funktionsnedsættelser. Der bor i alt 115 personer, og 18 af dem er domfældte. De er fordelt på to afdelinger – således bor der på en afdeling kun domfældte, otte i alt, mens der på en anden afdeling både bor domfældte og ikke-domfældte udviklingshæmmede.

Vold, voldtægt, brandstiftelse, pædofili og røveri er eksempler på nogle af de kriminelle handlinger, de domsranbragte på Sødibakke har begået. Deres straffelovsovertrædelser er ofte af en sådan karakter, at de er blevet omtalt i medierne.

På grund af deres udviklingshæmning er de ikke egnede til at afsone i et fængsel, og de har i stedet fået en tidsbestemt dom til anbringelse på en social institution. Intelligensmæssigt hører de til blandt de bedst fungerende inden for gruppen af udviklingshæmmede. De kan fx klare deres egen hygiejne, og nogle er sprogligt velfungerende og kan indgå i sociale fællesskaber.

Vi laver en aftale

Tidligere var der låste døre og flere magtanvendelser end i dag. Men i forbindelse med et lederskifte i 2006 blev låsene – billedligt talt – skiftet ud med den pædagogiske metode Gentle Teaching (se faktaboks på side 8).

Gentle Teaching er den overordnede pædagogiske referenceramme for hele Sødibakke, og alle medarbejdere kommer i sin tid på kursus i den nye pædagogiske tilgang – nogle deltog dog med en meget negativ holdning til det nye, fortæller forstander Klavs Persson.

Medarbejdernes modstand er dog for længst vendt til større arbejdsglæde. De kan se, at beboerne trives bedre, og at de selv har fået et bedre arbejdsmiljø med færre konflikter. Metoden går i korthed ud på at inddrage beboerne i beslutningerne omkring deres eget liv og give dem medindflydelse og selvbestemmelse i fuld overensstemmelse med reglerne i Serviceloven, fortæller medarbejderne, der udover lederen er socialpædagog Esther Bloch, afdelingslederne Jeannette Fischer-Nielsen og Mads Kielden.

I stedet for konfrontationer bliver der lavet aftaler om, hvad der skal ske, og medarbejderne

Sødibakke

Socialpædagogen har besøgt det regionale socialpædagogiske bo- og aktivitetstilbud Sødibakke i Mariager og talt med forstander Klavs Persson og de tre socialpædagogiske medarbejdere: Mads Kielden og Jeannette Fischer-Nielsen, der begge er afdelingsledere, og Esther Bloch. Alle tre arbejder med domsranbragte, og emnet for besøget er socialminister Karen Hækkerups (S) nye lovforslag, hvor hun giver kommunerne kompetence til fx at låse en domfældt inde eller konfiskere hans computer eller mobil. En kompetence, som kommunerne kan uddelegere til botilbuddets leder.

løser langt de fleste ting med relations- og motivationsarbejde. Opstår der en konflikt, trækker medarbejderen sig i stedet for at gå ind og fx konfrontere beboeren med det problem, som konflikten drejer sig om. Efterfølgende forsøger de så via relationsarbejdet at løse problemet.

Et eksempel er en domfældt, der sætter ild til ting. Medarbejderne har arbejdet meget med ham om ikke at gøre det, og det er lykkedes at lave en aftale med ham om, at de opbevarer hans lighters. Når han vil ryge, henvender han sig til en medarbejder og får tændt sin cigaret.

Det er en aftale, som ikke er juridisk gældende. Vil beboeren ikke aflevere sin lighter, er han i sin gode ret til at beholde den. Han kan også bare gå ud og købe en ny lighter, hvis han vil.

Det er et langt sejt træk at nå så langt med beboeren, at han overlader sin lighter til en medarbejder. Målet med at lave en aftale er, at beboeren selv skal kunne forstå, at aftalen hjælper ham, så han ikke sætter ild til nogen eller noget og dermed risikerer at ødelægge noget – ikke kun for andre, men også for sig selv. For beboeren er det i dag blevet en tryghed, at medarbejderne opbevarer hans lighters.

Nej tak til forbud

Socialministerens lovforslag åbner op for, at handlekommunen/lederen af botilbuddet kan forbyde beboeren at have en lighter på sig og måske også

give tilladelse til kropsvisitering samt ransagning af beboerens bolig, hvis der er mistanke om, at han ikke overholder forbuddet.

Men det er ikke en mulighed, som bliver modtaget med begejstring hos medarbejdere og ledelse på Sødisebakke.

– Det, at vi i dag ikke kan lave en ransagning, betyder, at vi er tvunget til at tænke i andre løsninger, siger Jeannette Fischer-Nielsen.

Andre løsninger skal i den sammenhæng findes i det pædagogiske arbejde med beboeren. I stedet for at være et magtmenneske skal medarbejderne bruge deres pædagogiske kunnen, for det er det, beboeren profiterer af.

Eksemplet er en beboer, hvor alt kører på ham, når han har det dårligt, og han kan smadre alt inventar til pindebrænde. Han er som en trykkoger, og kommer det ikke ud i tide, eksploderer han.

Det stiller store krav til relationsarbejdet at kunne se, når der er noget på vej, og hjælpe beboeren med at komme af med det, inden det eksploderer inden i ham. Det betyder, at medarbejderne skal fokusere på, hvordan han fx afleverer sin kop efter brug, hvordan han går, og hvordan han taler. Alt sammen er det signaler, som kan fortælle noget om, hvordan han har det.

Hans bolig er blevet udstyret med ting, han ikke kan ødelægge, fx er der bygget stål ind i gipsvæggene på hans værelse, stål i bordet, panneser og i vinduerne og stål i vask og -toilet. Det er

RELATION 'For mig i det daglige arbejde vil jeg opleve det lidt som at skulle optræde som politibetjent. Opgaven for os er, at vi skal skabe relationer, og lige pludselig kan vi så blive pålagt at være betjent ved fx at skulle inddrage en beboers computer', siger socialpædagog Ester Bloch.

Når man ser i medierne, hvordan nogle private opholdssteder læser serviceloven, eller undlader at læse den, så kan jeg godt frygte, at der vil ske overgreb, fordi man kommer til at misbruge retten til at ransage eller straffe

Klavs Persson, forstander, Sødisebakke

tydeligt for medarbejderne, at beboeren får det bedre med, at han ikke kan ødelægge tingene. Hans uro og hans udadreagerende adfærd er blevet mindre, og i meget lang tid har han ikke forsøgt at smadre noget.

Han er i dag mindre fokuseret på at ødelægge og sætte ild til ting og er blevet bedre til at udtrykke, hvordan han har det, og hvad han føler. Fx kan han bede medarbejderne om at stoppe ham, hvis han føler sig urolig, og han kan tilkendegive, når han har det dårligt.

En gang om ugen sætter medarbejderne sig sammen med beboeren og taler om, hvordan han har det. I perioder, hvor han har det dårligt, taler man sammen to-tre gange ugentligt. Hvis han fx tilkendegiver, at han ikke kan holde ud at være sammen med kvindelige pædagoger, bliver det imødekommet, indtil han igen får det bedre.

I perioder har beboeren afleveret sine sko til medarbejderne, fordi han var bange for at stikke af. Når medarbejderne opbevarer hans sko, så ved han, at de tager ansvar for ham, og han bliver rolig. Og ro er en forudsætning for, at der kan arbejdes med relationer.

Målet er, at beboerne får opbygget så mange sociale kompetencer, at de kan klare sig under mindre beskyttende rammer.

– Når man har en anden tilgang end den konfronterende, er det muligt at opnå gode resultater.

Det er det lange seje træk med relationsarbejdet, siger forstander Klavs Persson.

Så bliver det godt nok træls

En anden beboer sparker til alt og alle, når han har det dårligt. Medarbejderne siger ikke: 'Du må ikke sparke til bordet' – det ville i øvrigt heller ikke hjælpe noget. I stedet har beboeren fået andre tilbud og muligheder for at afreagere. Han har fået udpeget et træ udenfor, som han kan gå ud og sparke på. Det tilbud har han taget imod og hærger nu knap så ofte inden døre.

Bliver socialministerens lovforslag vedtaget, er det vanskeligt at forudse, hvilken betydning det vil få for en beboer med hans personlighed. Måske vælger kommunen, at det er bedst for beboeren at være låst inde om aftenen.

Bliver det sådan, at medarbejderne skal iværksætte forskellige sanktioner over for beboerne, bliver det træls, er de enige om.

– Men det bliver først rigtig træls, hvis det bliver sådan, at vi først og fremmest skal gribe til forbud, og relationsarbejdet kommer i anden omgang, mener Mads Kielden.

Det er Jeannette Fischer-Nielsen ikke helt enig i. For hende er det hele tankegangen bag et forbud, der ødelægger relationsarbejdet.

– Man anstrenger sig måske ikke så meget for at opnå en god relation, hvis man 'bare' kan gribe

Gentle Teaching

Gentle Teaching er grundlaget for en overordnet pædagogisk referenceramme på Sødisebakke.

Ledelsen på Sødisebakke har besluttet, at der for det samlede bo- og aktivitetstilbud med de forskellige specialer, som er repræsenteret, skal beskrives én overordnet pædagogisk referenceramme.

Referencerammen skal være så konkret beskrevet, at den kan anvendes i forhold til planlægning af den pædagogiske praksis, og samtidig skal den være ret-

ningsanvisende i forhold til prioritering af kursusvirksomhed og efteruddannelse. Det er ligeledes besluttet, at referencerammen skal bygges op omkring metoden eller filosofien i Gentle Teaching.

Denne retning er valgt på baggrund af nedenstående vurderinger:

- Den tager udgangspunkt i et humanistisk menneskesyn.
- Den stemmer overens med intentionerne i Lov om social service, hvilket er det lovmæssige grundlag for arbejdet på Sødisebakkes bo- og aktivitetstilbud.

- Den harmonerer med de værdier og den etik, som danner grundlaget for arbejdet på Sødisebakke.
- Den kan tilgodese beboernes behov for at være inddraget i beslutninger – med udgangspunkt i udviklingstrin samt individuelle ønsker.
- Den kan være medvirkende til at etablere standarder samt systematik i forhold til den pædagogiske praksis.
- Den danner et godt grundlag for den videre kvalitetsudvikling, idet der er fokus på begreber som relationer, medindflydelse samt selvbestemmelse.

til et påbud. Jeg tror, det påvirker vores tankegang, hvis vi bare kan gå ind og tjekke, om han gemmer en lighter på værelset.

Forstander Klavs Persson frygter, at der vil være bottilbud, hvor man som det første foretrækker at gribe til et forbud, inden man går i gang med relationsarbejdet.

Alt andet lige vil det være at gå over beboerens privatsfære, hvis pædagogen, der arbejder med relationer, skal ind og tjekke beboeren.

– Vi må finde ud af at gøre det på en anden måde, siger Klavs Persson.

Det skal ligge i dommen

På Sødissbakke er de ikke vilde med, at lovforslaget blander det strafferetlige med det pædagogiske. Det virker, som om man tager noget fra strafeloven og putter det ind som en opgave, der skal løses i serviceloven, fortæller de og mener, at det er et anliggende for domstolene at afgøre, om en beboer fx skal have inddraget sin computer, og derfor skal det ligge som et vilkår til den dom, som beboeren får ved retten.

– For mig i det daglige arbejde vil jeg opleve det lidt som at skulle optræde som politibetjent. Opgaven for os er, at vi skal skabe relationen, og lige pludselig kan vi så blive pålagt at være betjent ved fx at skulle inddrage en beboers computer. Fokus for vores arbejde er, at mennesket skal være i højsædet, og det taber vi, hvis vi også skal være betjente, siger Esther Bloch.

Det vil være en hjælp for alle, mener Jeannette Fischer-Nielsen, hvis det var skrevet ind som

vilkår til dommen. I lighed med, at det fx kan være et vilkår til dommen, at den dømte skal i antabus-behandling.

– Så vil der stå sort på hvidt, hvad der skal ske. Jeg synes, det er forfærdeligt, hvis det bliver op til kommunen eller det enkelte botilbud at definere, hvad der er ret og rimeligt.

Skal ligge et andet sted

I praksis kan det let blive sådan, at det er den enkelte medarbejder eller afdeling, der i den givne situation skal tage stilling til, om et værelse fx skal ransages. Det kan få alvorlige konsekvenser for det pædagogiske arbejde med beboeren, mener de på Sødissbakke. Derfor håber de, hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende form, at det bliver andre personer end de medarbejdere, der til daglig arbejder med beboeren, som får til opgave at træffe beslutningen om ransagning og effektuere den.

– Og det må være et krav, at der skal udarbejdes skriftlige indberetninger om hændelsen, således at det sikres, at der bliver fulgt op på indgrebet.

Den sidste bemærkning står Klavs Persson for, og han henviser til de mange sager i medierne om opholdssteder og institutioner, som ikke gør arbejdet godt nok.

– Når man ser i medierne, hvordan nogle private opholdssteder læser serviceloven, eller undlader at læse den, så kan jeg godt frygte, at der vil ske overgreb, fordi man kommer til at misbruge retten til at ransage eller straffe, siger Klavs Persson.

– Der er meget etik hægtet op på et forbud, når det skal håndteres på en pædagogisk institution. ■

FORBUD Det nye lovforslag betyder, at medarbejderne kan iværksætte forskellige sanktioner over for beboerne. 'Men det bliver først rigtig træls, hvis det bliver sådan, at vi først og fremmest skal gribe til forbud, og relationsarbejdet kommer i anden omgang', siger afdelingsleder Mads Kielden.

Endelig en cigaret alene udendørs

Efter godt 30 år bag lås og slå, skal Hans Nielsen lære at færdes alene udendørs uden at begå ny kriminalitet. Det arbejde bygger på gode relationer

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Foto: Joachim Ladefoged

Onsdag er praktisk hjemmedag for Hans Nielsen. Det er den dag, han gør rent. Selv kalder han det at muge ud i sin bolig. Det er også den dag i ugen, hvor han laver mad til alle beboerne på afdelingen Bakkebo på Sødissbakke ved Mariager.

Alle otte beboere har fået en dom til anbringelse i en institution for personer med vidtgående psykiske handicap.

Hans Nielsen er 53 år og flyttede ind for tre måneder siden. Han hjælper til med at passe hestene.

Det er første gang i 30 år, han bor et sted, hvor dørene ikke bliver låst bag ham.

Siden 1982 har han det meste af tiden været låst inde. De første 13 år afsonede han en dom til forvaring på Anstalten ved Herstedvester i Albertslund.

Kort tid efter, han var blevet lukket ud fra Herstedvester, lavede han ifølge eget udsagn noget ballade rundt omkring og fik en dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykisk handicap på Kofoedsminde i Rødbyhavn. Herfra er han rømmet et par gange, hvor han – igen ifølge eget udsagn – lavede 'noget lort'.

Relationer, der kan bære

Christina Stryhn er en af de socialpædagoger, der skal støtte Hans Nielsen, så han kan holde sig ude af kriminalitet.

Efter 10 år som vuggestuepædagog tænkte hun, at hun skulle prøve noget andet. Hendes tredje

praktik på seminariet foregik på Sødissbakke på en anden afdeling end blandt domsanbragte, men det var i den forbindelse, at hun fandt arbejdet blandt de domsanbragte på Bakkebo interessant og besluttede, at hun på et tidspunkt gerne ville vende tilbage til Sødissbakke og til arbejdet med domsanbragte. Da der kom en ledig stilling på Bakkebo, søgte hun den. Det er godt fire år siden, og hun trives med sit arbejde. Hun kan lide at bruge sig selv fagligt på en anden måde, selv om hun ind imellem godt kan savne de små buttede arme rundt om halsen.

– De var stort set altid glade for at se én.

Det er en anden form for arbejdsglæde, hun får i sit arbejde med domfældte. Hun har det rigtig dejligt de dage, det er gået godt, og hun kan se, at hendes indsats har hjulpet.

Det vanskelige i arbejdet med domfældte er, at de ikke ved, hvor lang tid, deres dom varer. Det er frustrerende for dem, fortæller hun.

En indsat i et fængsel ved, hvor mange år, han har fået for sin kriminelle handling. Men en domsanbragt har fået en tidsbestemt dom og ved ikke, hvornår eller om den nogensinde slutter. Hver femte år tager retten stilling til, om den domfældte er færdigbehandlet.

Et hestehoved foran

De domfældte på Sødissbakke kan nogle gange være udadreagerende og verbalt truende. Deres verbale udbrud går oftest ud over den medarbejder, der er nærmest. Det er en del af jobbet.

Christina Stryhn kender beboernes reaktioner, men føler sig bestemt ikke utryk i arbejdet. For hende og de øvrige medarbejdere er opgaven at finde ud af, hvorfor beboerne reagerer, som de gør. Hvad er grunden til, at en beboer fx sparker til dørene?

– Det drejer sig om at få skabt en god kontakt til beboeren. Når relationen er god, er medarbejderne bedre i stand til at guide dem, siger hun.

Christina Stryhn oplever, at hun har et spændende og fagligt udfordrende arbejde, og hun trives godt med, at det befinder sig et eller andet sted mellem Serviceloven og Straffeloven.

Ikke to dage er ens. Hun kan fx have brugt en dag på en relation med en beboer og fået aftalt noget, hvorefter det hele alligevel falder til jorden, og næste dag kan de starte forfra.

– Selv om jeg er træt, når jeg tager hjem, kan jeg lide mit arbejde, fordi man får brugt sig selv meget. Vi skal hele tiden have en fornemmelse af, hvordan de otte beboere på afdelingen har det, siger Christina Stryhn.

Medarbejderne skal være et hestehoved foran beboerne og være i stand til at aflæse, hvordan deres humør er. Hvis det er dårligt, arbejder de med at få det drejet, så de kan lave noget sammen, forklarer hun.

– Vi skal gerne kunne få puttet så meget ind i dem, at de kan komme videre herfra.

Beboerne skal bl.a. lære så vidt muligt at klare sig selv i hverdagen med tøjvask, madlavning og andre praktiske forhold, og forstå at agere på en anden måde end gennem kriminelle handlinger.

Hver sin personlighed

På Sødisebakke arbejder de med afsæt i den pædagogiske metode Gentle Teaching (se side 8), hvor de ikke kontrollerer beboerne eller konfronterer dem med fejl og mangler i deres adfærd.

– Vi holder øje med, at de overholder de ting, de skal i forhold til dommen. Fx at de skal have rettens tilladelse til udgang, siger Christina Stryhn.

Den letteste form for pædagogik er at opstille regler og så skælde ud, når de bliver overtrådt. Men ud fra teorien bag Gentle Teaching skal medarbejderne i stedet prøve at finde ud af, hvordan de kan agere, så beboeren får brudt den dårlige cirkel. Fokus for det arbejde er ikke den kriminalitet, som beboeren har begået, men beboerens psykiske funktionsnedsættelse. Man skal forsøge at støtte beboeren til at ændre adfærd.

– Det kræver, at medarbejderne tør kigge på sig selv og se, hvad man selv sætter gang i. Om man fx selv er årsag til, at der bliver startet en konflikt med en beboer, forklarer Christina Stryhn.

Christina Stryhn er praktikvejleder, og hun gør meget ud af, at de pædagogstuderende møder mange forskellige medarbejdere, fordi Gentle Teaching bygger på, at mennesker er forskellige – det gælder også pædagoger, og hver især skal både finde og bruge sin egen personlighed i relationen med beboeren.

– Beboerne skal opleve, at vi er forskellige, men samtidig skal de også mærke, at vi som personale har samme mål. Det er kun vejen hen til målet, der er forskellig.

Christina Stryhn giver et eksempel: En beboer skal ud at køre, men han har ikke spist og har diabetes, derfor er det ikke forsvarligt, at han kører en relativt lang tur. Hans funktionsnedsættelse gør, at han ikke forstår det uhensigtsmæssige i at køre på tom mave. Han afviser at spise, fordi han kun har en ting i hovedet, og det er her og nu at komme ud og køre. Alle medarbejders mål er, at han – ikke mindst af trafikikkerhedsmæssige grunde – skal

FRIHED For første gang i godt 30 år kan Hans Nielsen gå uden for døren alene, tænde sig en smøg eller gå over til sin kanin. Han må færdes bestemte steder, og hvis han overholder det, får han med tiden mere frihed. I modsat fald bliver han flyttet tilbage til den lukkede institution, han kom fra.

spise, før han kører, men den måde, man når hen til målet på, er forskellig fra medarbejder til medarbejder, men ingen af dem kan tvinge ham til at spise.

Lære at leve uden lås

Christina Stryhn er en af dem, der skal opbygge så stærke relationer til Hans Nielsen, at han med tiden kan få mere og mere frihed. Lige her og nu skal de lære ham at administrere et liv uden en låst dør.

For første gang siden 1982 kan han gå uden for afdelingen alene, eventuelt stille sig under et af træerne i nærheden og tænde sig en cigaret. Eller han kan gå over til sin kanin. Han kan – hver gang

Selv om jeg er træt, når man tager hjem, kan jeg lide mit arbejde, fordi man får brugt sig selv meget. Vi skal hele tiden have en fornemmelse af, hvordan de otte beboere på afdelingen har det

Christina Stryhn,
socialpædagog, Sødissbakke

efter aftale – færdes alene uden for afdelingen, men på Sødissbakkens område.

I princippet kan han forlade institutionen og følge vejen, indtil han fx når til Mariager. Men det må han ikke. Gør han det alligevel, bliver han sendt tilbage til den sikrede institution Koføedsminde.

Skal han derfor på tur uden for institutionen, på fx lægebesøg, bliver han ledsaget af en af medarbejderne.

Men sådan skal det måske ikke være resten af den tid, han er på Sødissbakke.

Som det første skal Hans Nielsen bevise over for medarbejderne, at han kan være på en åben afdeling uden at stikke af, fortæller Christina Stryhn.

– Foreløbig har han overholdt alle aftaler.

Senere kan han måske få mere frihed. Hvis forstanderen vurderer, at det er sikkert, kan han bevilge uledsaget udgang i op til tre timer pr. døgn. Denne kompetence kan uddelegeres til de medarbejdere, der arbejder med Hans Nielsen.

– Får han uledsaget udgang, skal han bevise, at han kan bruge tiden fornuftigt. Det betyder, at han ikke løber væk, men vender tilbage som aftalt, og at han ikke begår ny kriminalitet, siger hun.

Går det godt, kan han få mere frihed.

Hans Nielsens eget ønske til fremtiden er, at han på et tidspunkt kan bo på sin egen lille gård med heste. ■

Hans Nielsen optræder under pseudonym. Hans rigtige navn er redaktionen bekendt.

Pædagog – ikke fængselsbetjent

Socialpædagogernes faglige netværk for socialpædagoger, der arbejder med domfældte, er glade for, at det bliver muligt at ransage en bolig, men det skal ligge fast, hvem der skal gøre det – og det skal ikke være medarbejderne

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Foto: Joachim Ladefoged

Årevis har medarbejderne efterlyst retningslinjer og sanktionsmuligheder over for domfældte, hvor der er mistanke om, at de foretager sig noget ulovligt. Fx hashsalg, våbenbesiddelse eller opbevaring af tyvekoster i boligen. Medarbejderne kan kun se på, at der foregår noget ulovligt, for de har ikke mulighed for at ransage en beboers bolig for at se, om der fx er gemt våben.

Derfor er medarbejderne meget tilfredse med regeringens forslag om, at det nu skal være muligt at gribe ind, siger netværksansvarlig Jens Jørgen Carstensen, Socialpædagogernes netværk for socialpædagoger, der arbejder med domfældte.

– Men vi er betænkelige ved, at det er kommunen og lederen af botilbuddet, der får beføjelser til at gribe ind, og frygter, at det bliver lidt vilkårligt, hvornår og under hvilke forhold, den enkelte leder griber ind.

Jens Jørgen Carstensen frygter, at det i praksis bliver den medarbejder, som er på arbejde, der får opgaven med at gribe ind og fx låse beboeren inde.

Politi og pædagog

Det giver kasketforvirring, hvis det bliver medarbejdernes opgave at gribe ind, mener han.

– Som medarbejdere anses vi for at være relationsarbejdere, og vores opgave er at påvirke beboerne i en positiv retning. Hvis vi samtidig skal kunne låse dem inde om aftenen, bliver vi fængselsbetjente, siger Jens Jørgen Carstensen og forklarer, at medarbejderen kan stå i den situation, at han hele dagen har haft en god relation til en beboer, som han så skal låse inde om aftenen.

– Inden loven træder i kraft, skal myndigheds-spørgsmålet være afklaret. Hvis borgeren fx skal have låst døren om aftenen, er det så sådan, at kommunen kan give ansvaret til lederen, der giver det videre til afdelingslederen, der giver det videre

til den medarbejder, som er på vagt den pågældende dag?

Herudover er der mange andre ting, som bør være afklaret, før loven bliver vedtaget, siger Jens Jørgen Carstensen. Skal beboerens terrassedør fx også være låst? Hvad hvis den domfældte låner naboens computer, fordi han ikke selv må have en? Hvem afgør, om det er forsvarligt at låse ham inde i forhold til, at han kan gøre skade på sig selv eller på medarbejderen? Skal skarpe genstande låses inde? Uafklarede spørgsmål er der nok af.

– Man kan godt få den mistanke, at nogle vil synes, at det er lettest at låse domfældte inde, for så skal man ikke tage dialogen og forsøge at løse konflikter med den anerkendende tilgang, som vi bruger nu.

En sag for domstolene

Netværksledelsen mener, det er nødvendigt at få nøje afklaret, hvor bemyndigelsen til at idømme en domfældt en sanktion ligger og er ikke i tvivl om, at den skal ligge hos domstolene, fordi det alt andet lige vil give en mere ensrettet forvaltning end den, de enkelte kommuner eller ledere kan forventes at træffe. Desuden bliver bemyndigelsen adskilt fra behandlingsarbejdet med beboerne.

– I det øjeblik, en borger får en dom i retten, får han et vilkår fx om lægeligt ledet alkoholbehandling. På samme måde kan han også få et vilkår om, at han fx i bestemte situationer skal have døren låst eller kun må færdes på fastlagte områder, siger Jens Jørgen Carstensen.

– Så ved borgeren også, hvad han går ind til, når han flytter ind på institutionen, fordi det er et vilkår til dommen, som kun kan ændres af domstolene.

Kommunen skal føre tilsyn med sig selv

Når kommunen – som lovforslaget lægger op til – fastlægger den sanktion, som en domfældt skal have, hvem skal så føre tilsyn med, at loven bliver overholdt, spørger Hans Jacobsen fra Socialpædagogernes netværksledelse.

I lovforslaget står der, at det er kommunen, der fører tilsyn med sig selv, og det bekymrer Hans Jacobsen, der er bange for, at det går ud over den domfældtes retssikkerhed.

– Det er endnu et argument for, at beføjelsen skal ligge hos domstolene eller en anden instans uden for det kommunale system, som ikke er fedtet ind i det praktiske arbejde eller i økonomien.

Vi er betænkelige ved, at det er kommunen og lederen af botilbuddet, der får beføjelser til at gribe ind, og frygter, at det bliver lidt vilkårligt, hvornår og under hvilke forhold, den enkelte leder griber ind

Jens Jørgen Carstensen, netværket for socialpædagoger, der arbejder med domfældte

OVERGREB 'Desværre oplever vi, at institutioner og kommuner ikke altid bestræber sig på eller er tilstrækkeligt bevidste om at overholde den nuværende lovgivning på området', siger Hans Jacobsen, Socialpædagogernes netværk for socialpædagoger, der arbejder med domfældte. Billedet er fra Sødissbakke.

Det kan ikke nytte noget, at man skal føre tilsyn med sig selv.

– Desværre oplever vi, at institutioner og kommuner ikke altid bestræber sig på eller er tilstrækkeligt bevidste om at overholde den nuværende lovgivning på området. Der forekommer fx ulovlige ransagninger, mens borgerne ikke er hjemme, de bliver nægtet udgang gennem lang tid, og udgangsregulativerne bliver ikke overholdt.

Hans Jacobsen frygter, at det med den nye og efter hans opfattelse upræcise lov bliver alt for let at benytte de nye redskaber for at opretholde almindelig ro og orden og ikke kun, når indgrebet sker for at forebygge ny kriminalitet.

– Det bliver fristende fx at inddrage en mobil i forsøget på at begrænse de konflikter, som vi ikke direkte kan arbejde med. De nye redskaber kan let glide ind i den almindelige pædagogiske praksis hvis der ikke føres nøje registreringer, indberetninger og tilsyn med indgrebene.

Et andet eksempel kan være, at en institution er lidt presset økonomisk, fordi den ikke har alle pladser besat og derfor kan være fristet til at optage domfældte med store problemer. Hermed sikrer institutionen sig (måske med kommunens accept), at den kan beholde opgaven og dermed holde fast i driftdelen, forklarer Hans Jacobsen.

– Og i sådan en situation kan man fristes til at låse døren, fordi så behøver man ikke have så meget personale på arbejde, som man skal i dag, hvor det ikke er tilladt at låse døren.

Det sidste er ifølge Hans Jacobsen endnu en grund til, at beføjelsen skal ligge hos domstolene

eller en anden instans uden for det kommunale system, som ikke er blandet ind i det praktiske arbejde eller i økonomien.

Han er bare sur og tvær

Der står i lovforslaget, at sanktionerne over for domfældte kun skal bruges af 'ordens- og sikkerhedsmæssige grunde'. På spørgsmålet om, hvad det betyder, siger Socialminister Karen Hækkerup (S) til Socialpædagogen:

– Der menes hensynet til at sikre orden og sikkerhed på boformen. Det omfatter både den almindelige orden på stedet samt den enkelte beboers egen, personalets og de øvrige beboeres sikkerhed. Der kan fx være tale om at forebygge brand og ødelæggelse af ting. Indgrebene kan alene gennemføres, hvis de er nødvendige, og hvis formålet med indgrebet ikke nås på en mindre indgribende måde.

Hans Jacobsen frygter, at bestemmelsen vil blive misbrugt, fordi 'ordens- og sikkerhedsmæssige grunde' kan fortolkes meget bredt.

– Det kan blive fristende at bruge indgrebet i forhold til at undgå problemstillinger, som ikke er relateret til risiko for ny kriminalitet. Det kan derfor blive et reguleringsredskab, som stille og roligt glider ind og bliver et pædagogisk redskab. Det bliver en del af den pædagogiske praksis, som botilbuddet tilbyder, og man glemmer, at sanktionen skal holdes op imod risiko for ny kriminalitet, forklarer han.

– Er beboeren fx bare sur og tvær, må man altså ikke gribe til en sanktion. ■

Det skal ikke være lederens afgørelse

'Godt med ny lov, men jeg vil ikke have noget imod, at det er domstolene, som beslutter, om en domfældt skal have konfiskeret sin computer', siger centerleder

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Regeringen lovforslag om kriminelle udviklingshæmmede står der, at en domfældt fremover fx skal kunne få frataget sin computer eller mobiltelefon. Det er op til kommunen og lederen af den sociale institution, hvor den domfældte bor, at beslutte, om det skal ske.

I dagligdagen er de nuværende bestemmelser tilstrækkelige, fortæller centerleder Jørgen Rasmussen, Udviklingscenter Fuglekær, der hører under Vejle Kommune og modtager domfældte fra flere forskellige kommuner.

– I ganske særlige tilfælde kan den nye lovgivning være en hjælp. Det kan fx være, hvis det er nødvendigt at fratage en domfældt hans mobil, når han bruger den til at pushe stoffer. Den mulighed har vi længe ønsket os.

Men lovforslaget indeholder også en del dilemmaer, som bør diskuteres, før loven bliver endeligt vedtaget i Folketinget. Det skal bl.a. være afklaret hvilke kompetencer, der bliver lagt ud til lederne, mener Jørgen Rasmussen.

– Det er selvfølgelig nærliggende at sige, at det er centerlederens afgørelse, når der skal gribes ind i en beboers privatliv. Men det kan hurtigt betyde forskelligartede afgørelser, som afhænger af kulturen på den pågældende sociale institution.

Skal ligge hos domstolene

For Jørgen Rasmussen ville det være ideelt, hvis en sanktion over for en domfældt var et anliggende for domstolene og blev givet som et vilkår til dommen.

– I alle andre sammenhænge, hvor en person får begrænset sin personlige frihed, er der en jurist inde over beslutningen.

Men vedtager regeringen, at kompetencen skal ligge hos kommunen og lederen, så foreslår Jørgen Rasmussen, at indgrebet i beboers privatliv er noget, institutionen skal søge om, i lighed med reglerne i magtanvendescirkulæret.

I modsat fald bliver det meget op til den enkelte organisation at vælge, hvornår man bruger sanktioner.

– Jeg vil ikke bryde mig om suverænt at have den kompetence, men vil foretrække at have den i samarbejde med tilsynet. Det kunne godt være en opgave, som lå i de nye socialtilsyn, siger han og understreger, at det er vigtigt, at den enkelte beboer, der fx får inddraget sin telefon, har en klage mulighed eller et sted uden for organisationen, hvor han kan blive hørt,

Hjælp ud af kriminalitet

Det nye lovforslag betragter Jørgen Rasmussen – hvis det bruges rigtigt – som en hjælp for den domfældte til at komme ud af et kriminelt miljø. Eksemplet er en domfældt, der er blevet fedtet ind i stofmiljøet og pusher stoffer fra sin mobil.

– Det er vores opgave at hjælpe ham ud af stofmiljøet – det kan så godt være, at han ikke har lyst til vores hjælp – men det er svært at gøre med en åben mobil, siger Jørgen Rasmussen og understreger, at det er vigtigt, at systemet i sin behandling af kriminelle udviklingshæmmede ikke udelukkende har fokus på dommen.

– Der er en tendens til, at den fylder alt for meget i behandlingen.

Selvfølgelig skal man forvalte dommen på en ordentlig og sober måde ud fra de restriktioner, der er givet, understreger han, men vores hjælp skal tage udgangspunkt i, at de er udviklingshæmmede. Det er derfor, de ikke er dømt til at afsone i et fængsel, men har fået en dom til behandling på en social institution.

– Vi kommer let til, på grund af deres fremtoning, at behandle dem som utilpassede unge frem for udviklingshæmmede. Det er et vigtigt aspekt i behandlingen, at vi har fokus på deres kognitive og følelsesmæssige udvikling. Jeg tror, at det er her, vi bedst kan hjælpe dem. ■

Jeg vil ikke bryde mig om suverænt at have den kompetence, men vil foretrække at have den i samarbejde med tilsynet. Det kunne godt være en opgave som lå i de nye socialtilsyn

Jørgen Rasmussen, centerleder, Udviklingscenter Fuglekær

UDVIKLINGSHÆMMEDE

Måske vil det i nogle situationer være godt at kunne låse døren, hvis der er mistanke om, at beboeren vil stikke af. Det er vel et mindre indgreb end at overflytte den domfældte til den lukkede afdeling på Kofoedsminde i Rødbyhavn

Lasse Grue Larsen, rehabiliteringsleder, Afdeling Virksom Dialog, Odense Kommune

Lederen skal tage initiativet

Hvis en domfældt beboer i Vejle Kommune skal have ransaget sin bolig, fordi der fx er mistanke om narko, skal centerlederen søge kommunen om tilladelse. I Odense Kommune arbejder man sammen med regionen

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Foto: Joachim Ladefoged

Regeringen er på vej med en ændring af Serviceloven, som giver kommunen ret til at beslutte, om en domfældt beboer fx skal have ransaget sit værelse, låses inde på værelset eller have konfiskeret sin computer. Hvis loven bliver vedtaget, forventer man i Vejle Kommune at håndtere den nye bestemmelse på samme måde, som når der er tale om magtanvendelse, fortæller stabschef Rolf Dalsgaard Johansen. Her er praksis, at hvis institutionen ønsker at tage magtanvendelse i brug, kan det ske efter en forhåndsgodkendelse.

– På samme måde skal initiativet komme fra centerlederen, der på forhånd søger kommunen

om tilladelse til at tage en sanktion i brug. Det er vigtigt, at man søger, før situationen opstår, siger Rolf Dalsgaard Johansen.

Undtaget herfra er en akut situation, fx ransagning ved mistanke om våben på værelset. Her må centerlederen efterfølgende søge om tilladelse.

– Vi forventer kun i mindre grad at gøre brug af de nye beføjelser, siger Rolf Dalsgaard Johansen.

Knap 30 pct. af de domfældte beboere, som bor i Vejle Kommunes botilbud, er kommunens egne borgere, og de bor stort set alle på Udviklingscenter Fuglekær (se artiklen på side 15).

Godt det ligger i kommunen

Rolf Dalsgaard Johansen mener, at det er en fordel, at kompetencen ligger i kommunen, fordi det kan være med til at sikre en ensartet behandling af sagerne.

Han fortæller, at lovforslaget allerede har skabt stor debat blandt fagfæller, og der er groft sagt to holdninger repræsenteret i det pædagogiske arbejde. Der er dem, som opfatter den kommende sanktionsmulighed som et centralt hjælpemiddel, der vil indgå som et pædagogisk værktøj.

Den anden gruppe mener derimod, at beboeren har fået en dom til anbringelse, fordi han er udviklingshæmmet og dermed fundet uegnet til straf i et fængsel. Derfor kalder behandlingen først og fremmest på en pædagogisk indsats i forhold til hans udviklingshæmning. Kun i ganske få tilfælde – om overhovedet nogen – kan man gøre brug af sanktionsmuligheden.

– Det er de holdninger, vi skal være opmærksomme på, så vi sikrer en ensrettet behandling af borgerne og desuden sørger for en fælles erfaringsopsamling, siger Rolf Dalsgaard Johansen.

Når Folketinget har vedtaget loven, udarbejder Vejle Kommune en handleplan for, hvordan man har tænkt sig, at bestemmelsen skal håndteres, samt en beskrivelse af, hvordan man så vidt muligt skal undgå at komme i de situationer, hvor en sanktion er nødvendig.

Diskuter på facebook

Hvem bør bestemme vilkårene for kriminelle udviklingshæmmede?

Udviklingshæmmede 'Peter' er dømt for seksuelle overgreb på mindreårige, han har mødt på nettet. Hvem bør bestemme, om Peter må bruge sin computer? Kommunen og lederen Peters botilbud – eller domstolene?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

– Vi ønsker, at man kan nå længst muligt ad den pædagogiske vej, så det er ikke umiddelbart en bemyndigelse, som vi har ønsket.

Har du betænkeligheder ved, at kommunen får bemyndigelsen til at udstede sanktioner?

– Det er svært at forestille sig praksis, før lovforslaget er endeligt vedtaget. Men det er jo fortsat uklart, hvordan koblingen skal være mellem de nye tilsynsenheder (starter 1. januar 2014, red.) og den her opgave. Jeg synes ikke, det ville være unaturligt, hvis det i høj grad var tilsynsenhederne, der kom til at følge det her. Det ligger naturligt op ad opgaverne med de generelle tilsyn med de sociale tilbud, siger Rolf Dalsgaard Johansen.

– Men hvis lovgiverne vælger at lægge opgaven sammen med det personlige tilsyn, er det en opgave, som handlekommunerne skal tage sig af.

Køber tilsyn i regionen

Odense Kommune har stort set alle sine domsanbragte på regionale institutioner. Sådan var det før kommunesammenlægningen i 2007, og den praksis har man holdt fast i, fortæller Lasse Grue Larsen, der er rehabiliteringsleder i kommunens afdeling Virksom Dialog.

Herudover er der også nogle få domsanbragte på private opholdssteder.

– Vi har indgået en aftale om, at regionen påtager sig tilsynet med den her gruppe borgere. Arbejdet med domfældte borgere er et relativt

afgrænset område, så det giver megen fornuft at have en faglig konsulent i regionen som sparringspartner, siger Lasse Grue Larsen.

Kan forebygge

Lovforslaget ligner meget bestemmelserne omkring magtanvendelse, hvor man på den enkelte institution kan blive nødt til at anvende magt over for borgeren. Det sker primært for at beskytte borgeren og selvfølgelig også medarbejdere og personalet, forklarer Lasse Grue Larsen.

– I regeringens lovforslag om at lave sanktioner over for en domfældt ved fx at låse ham inde, er sigtet at undgå, at han begår ny kriminalitet. Det lugter lidt mere af politiarbejde.

Er det en mulighed, I har manglet?

– Det ved jeg ikke. Måske vil det i nogle situationer være godt at kunne låse døren, hvis der er mistanke om, at beboeren vil stikke af. Det er vel et mindre indgreb end at overflytte den domfældte til den lukkede afdeling på Kofoedsminde i Rødbyhavn.

Den nye lov kan måske være med til at forebygge, mener Lasse Grue Larsen:

– Hvis vi altså kan forvalte det her på den pædagogisk rigtige måde. Det skal ikke bare være en trussel, der hænger over hovedet, men bruges som et pædagogisk værktøj i den samlede indsats og håndteres på samme måde, som vi bruger magtanvendelsesbestemmelserne. ■

TILSYN 'Jeg synes ikke, det ville være unaturligt, hvis det i høj grad var tilsynsenhederne, der kom til at følge det her. Det ligger naturligt op ad opgaverne med det generelle tilsyn med de sociale tilbud', siger Rolf Dalsgaard Johansen, Vejle Kommune. Billedet er fra Sødsibakke.

SOSU-UNDERVISERE

Henrik var også låst ude

Hvem er de, de 78 medlemmer af Socialpædagogerne, der som undervisere på sosu-skolerne lige har været udsat for lockout? En af dem er Henrik Guldbøg, uddannet socialpædagog og med et motto om, at man både skal være firkantet og rund

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Lene Esthave

Halloooo!!! Ved I hvem, vi er? Sådan skrev en sosu-lærer til Socialpædagogens redaktion, mens medierne genlød af historier om lockoutede folkeskolelærere. For lockouten ramte nemlig ikke kun grundskolen. Den ramte også en lille gruppe af Socialpædagogernes medlemmer, der sjældent bliver beskrevet her i bladet, fordi de er så få: De 78 socialpædagogiske lærere på sosu-skolerne.

Men nu skal det være: Hvad vil det sige at være socialpædagogisk underviser? Og hvordan har det været at være lockoutet?

Noget, der aldrig nogensinde før er overgået medlemmer af Socialpædagogerne.

For 62-årige Henrik Guldbøg begyndte det hele for nogle måneder siden, da han stod i kafferummet på social- og sundhedsskolen Sosu Syd i Aabenraa.

Pludselig kom lærernes tillidsrepræsentant ind. Bleg og helt uden sit sædvanlige smil.

– Vi bliver lockoutet, sagde hun.

Lockoutet, tænkte Henrik Guldbøg. Som samfundsfaglærer vidste han udmærket, hvad en lockout er, men han kunne ikke lige forbinde det med sig selv.

– Vi havde jo hørt og læst om, at der måske kunne komme en konflikt på folkeskolelærerområdet, men vi havde overhovedet ikke hørt eller læst om, at det også kunne ske inden for vores

område. Vi har også nogle helt andre forhold end folkeskolelærerne, fordi vi fx forbereder os på skolen og har teamsamarbejde på skolen. Men dagen efter kom min direktør med et brev, der blev afleveret personligt til hver af os, og så kunne jeg jo se det sort på hvidt: Vi var lockoutet med fire ugers varsel.

Uddannet socialpædagog

Henrik Guldbøg blev i 1983 færdig som socialpædagog fra Jægerspris Socialpædagogiske Seminarium. Siden arbejdede han i mange år med udviklingshæmmede mennesker og i 1999 blev han ansat som underviser på Sosu Syd. I dag underviser han dels i samfundsfag, dels i pædagogik og psykologi, og så er han læsevejleder – eller læsepædagog, som han selv foretrækker at kalde det.

– Som læsepædagog tager jeg mig af alt det, der ikke går lige efter bogen. Alle dem, der har svært ved at læse, skrive og huske. Vi laver forskellige test på eleverne for fx at finde ud af, om de er ordblinde, men arbejdet handler om meget andet end at kigge på en test. For tit finder vi fx ud af, at en elev overhovedet ikke er ordblind. Der er intet teknisk i vejen for, at vedkommende kan læse og skrive – og hvad kan grunden så være? Så kommer min socialpædagogiske uddannelse mig til hjælp, for jeg kigger rundt om eleven og hele situationen og ser fx også på elevens netværk i stedet for bare at kigge på testen.

Nogle gange finder Henrik Guldbøg fx ud af, at en elev har svært ved at sidde og koncentrere sig om læsningen, fordi der hele tiden popper tanker op. Alt det, man som ung mor skal huske – fx bleer, tøjvask og indkøb.

– Så har jeg et meget enkelt redskab til eleverne: At de lægger et stykke papir ved siden af det, de skal læse, og hver gang de kommer til at tænke på noget, de skal huske at gøre, skriver de det lige ned på papiret. Så behøver de ikke at tænke mere på det, mens de læser.

Andre gange kan en elev have svært ved at skrive, fordi det virker uoverkommeligt og uover-

skueligt at skulle besvare en hel opgave. Så har Henrik Guldbøg et andet redskab: En skriveskabelon, hvor opgaven stiles op på den måde, at eleven bare får et spørgsmål med en enkelt linjes plads til et svar, sådan at det ikke virker uoverstigeligt at svare. Og når eleven så er i gang med at skrive, kommer der plads til et længere svar.

Uønsket

Den 27. marts var Henrik Guldbøg klar over, at lockouten nok blev en realitet efter påske. Fra den 1. april ville han ikke længere være ønsket på sin arbejdsplads.

– I starten havde jeg ellers troet, at det bare var en spillet med musklerne, men nu forstod jeg, at det var alvor. Og jeg prioriterede mine opgaver, så lockouten ville gå mindst muligt ud over de svage elever. Fx begyndte jeg at digitalisere eksamensopgaverne, så elever med læseproblemer kunne gå op på særlige vilkår. Og jeg hjalp en nystartet elev, der havde læseproblemer og derfor skulle have en såkaldt it-rygsæk med forskellige teknologiske hjælpemidler som fx programmer, der kan læse tekster højt.

Sidst på eftermiddagen skulle han aflevere sin nøgle i receptionen. Da receptionisten tog imod den slidte, guldfarvede yale-nøgle i en gennemsigtig plasticpose med Henrik Guldbøgs navn på, gjorde det ondt inden i.

– Og det kom faktisk bag på mig. Jeg har før prøvet at skifte job og aflevere min nøgle, og det

har slet ikke berørt mig på samme måde. Men nu havde jeg fornemmelsen af, at systemet ikke længere havde tillid til mig. Og det gjorde mig både vred og sur.

Da Henrik Guldbøg havde afleveret nøglen, gik han tilbage til arbejdet og digitaliserede de sidste eksamensopgaver. Bagefter var han nødt til at finde en rengøringsassistent, der kunne hjælpe ham med at låse arbejdscomputeren inde på chefens kontor, for den måtte han heller ikke have længere.

– Jeg oplevede det som manglende respekt for mit arbejde, når min øverste arbejdsgiver – staten – på den måde sagde, at jeg ikke var ønsket. De taler om at sikre kvaliteten i undervisningen, men det er os, der knokler og knokler for at sikre kvaliteten.

Masser af socialpædagogik

Det er ikke kun som læsepædagog, at Henrik Guldbøg bruger sin socialpædagogiske værktøjskasse. Det er en integreret del af hele hans arbejdsliv.

– Selvfølgelig bruger jeg min socialpædagogiske baggrund, når jeg underviser i pædagogik, men det er i lige så høj grad, når jeg prøver at se bag elevens adfærd. Det blev jeg trænet i, da jeg arbejdede med udviklingshæmmede uden talesprog: Hvorfor er det lige han kaster med kaffen? Og det kan jeg bruge, når en elev fx går på Facebook i timen i stedet for at høre på mig. Så prøver jeg at finde ud af, hvad der ligger bag adfærden, hvad den skyldes.

ENGAGEMENT Henrik Guldbøg er underviser, men han er også socialpædagog med stor S. 'Det gælder om at se bag elevens adfærd', siger han.

AKTION I fire uger kørte Henrik Guldbøg rundt med demonstrationsudstyr i sin bil. Banneret med sosu-lockout blev både vist frem i Esbjerg, Aabenraa og København.

Det er Henrik Guldbøgs motto, at man både skal være rund og firkantet – samtidig. Den strategi bruger han fx, når en elev fortæller, at hun er på Facebook hele tiden, fordi hendes hund er blevet syg, og hun prøver at få nogen til at passe den.

– Her vil standardmeldingen jo bare være, at det må du ordne, når du kommer hjem, men det er ikke sikkert at eleven får noget som helst ud af at blive. Så kan det være bedre at lave en aftale og sige: Okay, nu går du hjem og lufter din hund, og så kommer du igen i morgen, og så har du lavet det og det. Sådan at man altså både er blød og anerkender, at hunden er meget vigtig for eleven, og firkantet, fordi der samtidig er en konsekvens.

På samme måde kan der være elever, der har så mange personlige problemer, at det ikke nytter noget bare at køre på med faglige krav – det kan være nødvendigt først at støtte eleven i at få orden på sit kaos. Derfor kører Sosu Syd også med for-

skellige klasser, der skal igennem samme pensum på forskellig tid, således at der i nogle klasser er mulighed for at gå længere omveje.

Aktiv under konflikten

Under lockouten var Henrik Guldbøg aktiv i forskellige aktioner, hvor sosu-lærerne gjorde opmærksom på deres situation. I fire uger kørte han rundt med et stort banner med sosu-lockout bag i bilen, og det blev både vist frem i Esbjerg, København og Aabenraa. Henrik Guldbøg var også med til at dele små postkort ud med teksten: 'Snip, snap, snude, vi er lukket ude, tip, tap, tønne, hvornår kan vi begynde?.'

Når nogen spurgte ham, hvorfor sosu-lærerne var lockoutet, svarede han noget i retningen af: 'Det ved vi faktisk heller ikke selv. For vi har nogle helt andre arbejdsvilkår end folkeskolelærerne. Vi skal være på skolen fra 8.00 til 15.30. Vi kæmper en anden kamp end folkeskolelærerne, men for os er det vigtigt, at tillidsrepræsentanten fortsat skal være med, når arbejdsopgaverne – og forberedelsestiden til dem – skal fordeles.'

Henrik Guldbøg er bekymret for, hvad der vil ske, hvis den enkelte selv skal forhandle med ledelsen. Vil der så være nogen, der er gode til at tale for deres syge moster? Mens andre får for meget arbejde, fordi de har svært ved at sige fra?

Bekymringen er dog ikke så stor på hans egne vegne.

– Vi har en ledelse, der vil os det godt, understreger han.

Konfliktløsning

For Henrik Guldbøg var konflikten særlig absurd, fordi konfliktløsning er en vigtig del af hans daglige arbejde. Både i hverdagen, når han prøver at forebygge konflikter ved at skabe et godt klima i klasserne og gøre eleverne trygge. Og når der alligevel opstår konflikter mellem eleverne, som han træner dem i at løse.

– Mine gamle studiekammerater vil sikkert grine ad det her, for da jeg studerede, hadede jeg

Det er selvfølgelig rart, at jeg ikke står i samme situation som en af mine kollegaer, der har sat sin guitar til salg, fordi han ikke vil tage lån, men for mig betyder penge faktisk ikke så meget. Det værste ved konflikten er, at jeg ikke føler, vi er blevet respekteret

Henrik Guldbøg, sosu-lærer, Sosu Syd

rundkredse, og nu bruger jeg dem aktivt. Hvis der er en konflikt i klassen, som involverer mange parter, beder jeg hele klassen sætte sig i en rundkreds. Så har vi en blød bold, der går rundt, og så må man kun tale, når man har bolden. Det giver en lille forsinkelse, at bolden skal videre, og det giver plads til eftertanke. Samtidig bliver eleverne trænet i at lytte på hinanden – og det er ikke kun dem, der råber højest, der får ordet.

At bolden er blød er ingen tilfældighed, for det er sket, at elever er blevet så vrede, at de kaster den efter hinanden eller læreren.

– Man kan sige om vores elever, at de alle sammen ønsker at arbejde med mennesker. Det er deres mål. Men nogle skal have udviklet både faglige og personlige kompetencer, før det kan lade sig gøre, og i starten af grundforløbet er der nogle gange mere tale om opdragelse end om undervisning.

Usikkerhed om fremtiden

Torsdag den 25. april havde Henrik Guldbøg og kollegaerne gjort klar til en demonstration i Sønderborgs gågade, hvor de ville dele gær ud sammen med en opskrift på forhandling.

Det blev aldrig aktuelt, for om formiddagen bekendtgjorde statsminister Helle Thorning-Schmidt (S) regeringens indgreb.

Bagefter samledes sosu-lærerne i et mødelokale hos FOA i Røddekro. Der summede af stemmer, for hvad skal der ske nu, og hvad gør vi, når vi møder på skolen på mandag?

En kollega daskede Henrik Guldbøg på skulderen.

– Så skal vi til at arbejde igen, sagde Henrik Guldbøg.

– Ja, det er også det, vi er skabt til, sagde den anden.

– Man kunne ellers godt have brugt en ferie oven på den lockout, svarede Henrik Guldbøg med et smil.

På storskærmen talte statsministeren mest om folkeskolelærere og folkeskoleelever, og ingen

kunne finde ud, hvad lovindgrebet præcist kom til at betyde for Henrik Guldbøg og kollegaerne. Det var ikke dem, der var i søgelyset.

En stor fordel er der dog ved at være en minoritet i konflikt: Mens medlemmer af Danmarks Lærerforening skal tage lån, får medlemmer af Socialpædagogerne dækket deres økonomiske tab under lockouten – og pengene skal ikke betales tilbage. Henrik Guldbøg siger:

– Det er selvfølgelig rart, at jeg ikke står i samme situation som en af mine kollegaer, der har sat sin guitar til salg, fordi han ikke vil tage lån, men for mig betyder penge faktisk ikke så meget. Det værste ved konflikten er, at jeg ikke føler, vi er blevet respekteret. ■

Ved redaktionens slutning var det stadig uvist, præcist hvilken betydning regeringens lovindgreb får for sosu-lærerne. Der vil blive lagt opdateret information på www.sl.dk. Ændringerne træder først i kraft pr. 1. august 2014.

Socialpædagogernes rolle i konflikten

I de landsdækkende medier har der mest været fokus på, at Danmarks Lærerforening har været i konflikt, men faktisk er det lønmodtagernes forhandlingsorganisation LC, Lærernes Centralorganisation. Lærernes Centralorganisation er paraply for en række fagforeninger, der alle organiserer undervisere. Deriblandt Socialpædagogerne, som både organiserer sosu-lærere og lærere på interne skoler.

Langt de fleste lærere på interne skoler har dog været undtaget fra lockout med undtagelse af lærerne på en enkelt regional behandlingsinstitution, Nødebogård i region Hovedstaden.

Socialpædagogerne har løbende informeret de involverede medlemmer med personlige breve og e-mails.

OK 2013

Massivt ja til magert resultat

Socialpædagogernes medlemmer sagde eftertrykkeligt ja til OK-resultatet – 82,3 pct. stemte ja – på trods af meget små lønforbedringer og et forvirrende forløb

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det er sagt en hel del gange efterhånden: Der er ikke ret meget at råbe hurra for i overenskomstaftalen. Og der blev da heller ikke hujet, da Socialpædagogernes hovedbestyrelse (HB) 30. april fik forelagt resultatet af urafstemningen om OK-aftalen blandt forbundets medlemmer. Det blev temmelig nøgternt konstateret, at medlemmerne havde fulgt hovedbestyrelsens indstilling og havde stemt ja til aftalen – og så blev der klappet kort, da HB enstemmigt havde godkendt det endelige resultat og dermed afsluttet OK-forløbet.

Helt præcist stemte 82,3 pct. ja til aftalen, mens 14,7 pct. stemte nej. 3,0 pct. stemte blankt til OK-resultatet.

Både ja- og nej-procenten er marginalt mindre end ved afstemningen om OK 2011, mens de blanke stemmer er blevet flere.

En langt større nej-procent var der i 2008, hvor 30,4 pct. stemte nej til en aftale, der paradoksalt nok gav massive lønstigninger, mens den aktuelle aftale ikke indeholder noget, der bare ligner.

Og forbundsformand Benny Andersen er tilfreds med det markante ja.

– Jeg er glad for, at medlemmerne i den grad har bakket op – på trods af meget små lønstigninger. Og på trods af den forvirring, som forløbet bar med sig – med udsættelse, de mange

påstande om, hvad der venter os i fremtiden og så videre, siger han.

Der er også kun marginale forskelle på stemmeprocenten ved de to seneste afstemninger – dog i en positiv retning: 26,5 pct. af forbundets stemmeberettigede medlemmer – svarende til 8.907 medlemmer – afgav deres stemme. I 2011 var tallet 25,8 pct. I 2008 var tallet 42,5.

Et lavt tal, som Benny Andersen dog havde frygtet kunne være blevet endnu lavere med al den forvirring, der har været indbygget i forløbet med udsættelse af urafstemningen på grund af lockouten på lærerområdet – omstændigheder, som efter hans mening også kan forklare de relativt mange blanke stemmer.

Små og store ja-forskelle

Zoomer man ind på tallene i afstemningen, viser der sig nogle forskelle fra kreds til kreds – se kortet på modstående side – men også forskelle mellem kønnene og de forskellige faggrupper i forbundet:

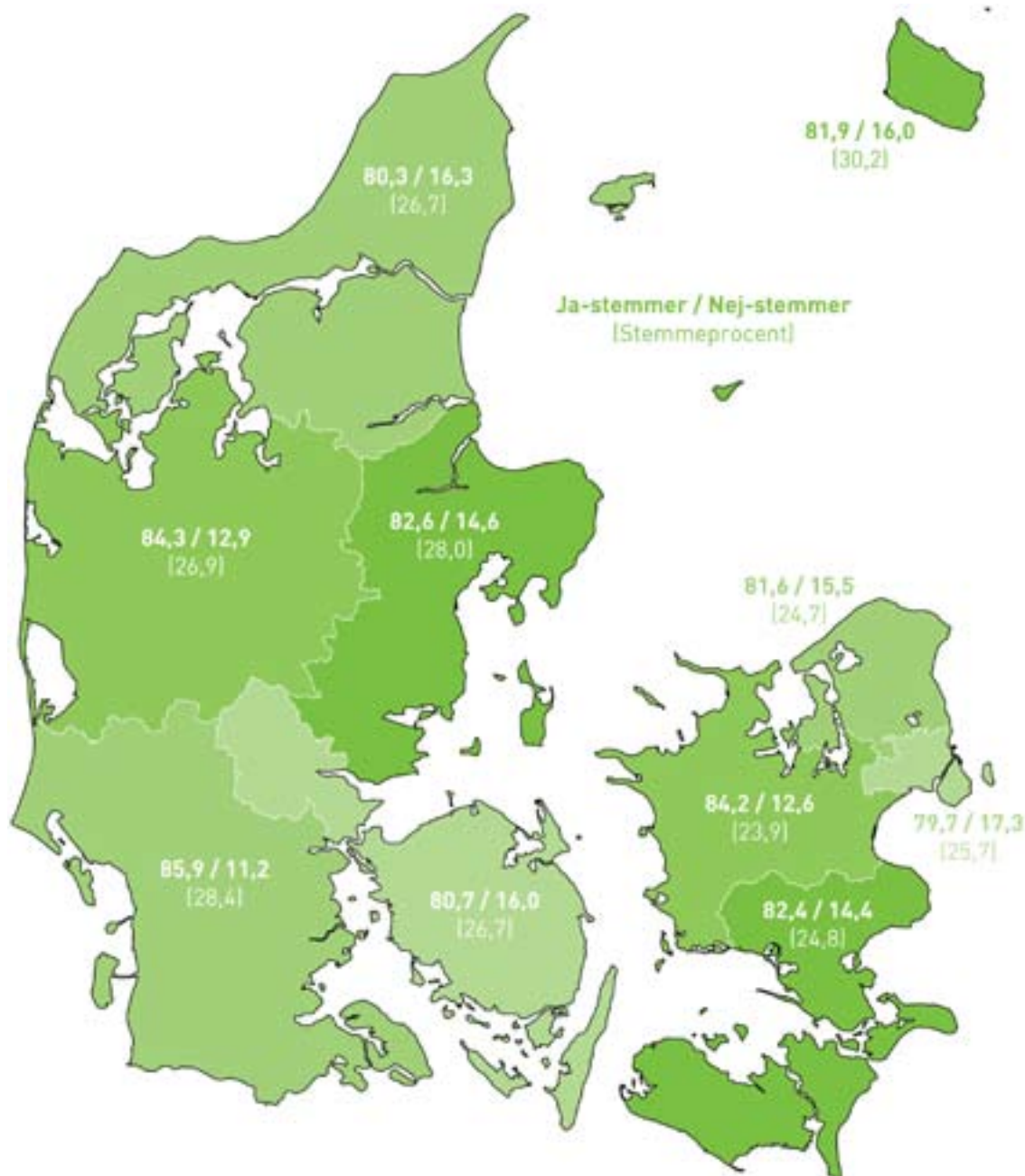
OK-aftalen er jo ikke én, men mange delaftaler, og det afspejler sig måske også, når man ser på forskellene mellem de mange forskellige stillingskategorier, forbundets medlemmer er delt op i. Ja- og nej-procenterne varierer betydeligt, men i alle stillingskategorier er der dog et ja-flertal:

Højeste ja-procent er at finde hos familieplejekonsulenterne, ledende hjemmevejledere, ledere og viceforstandere, der alle ligger over de 90 pct.

I den største gruppe, med den renlivede stillingbetegnelse socialpædagoger, som udgør over halvdelen af de afgivne stemmer, er ja-procenten på 83,2 pct.

Størst er utilfredsheden med OK-resultatet hos værkstedslederne og de studerende, hvor ja-procenten er nede på hhv. 57,1 og 54,6.

Og så er den lille forskel ikke så lille endda – i hvert fald, når det handler om at stemme ja

eller nej til OK-resultatet. Mens kun 11,6 pct. af kvinderne i forbundet stemte nej, havde hele 22,9 – altså næsten en fjerdedel – af mændene taget nej-hatten på.

Og nu... videre

Nu er lærer-lockout'en slut, OK-aftalen vedtaget – og hvad så? På HB-mødet forudskikkede Benny Andersen, at der skal arbejdes med stemmeprocenten.

– Vi kan konstatere, at der er plads til forbedringer, og når vi senere i hovedbestyrelsen skal evaluere OK-forløbet, synes jeg, vi skal kigge på erfaringerne fra andre forbund, der har en væsentligt højere stemmeprocent, og se, om der ikke er noget, vi kan lære. Der synes jeg, at vi skal være åbne for at diskutere andre måder at gøre tingene på, sagde han.

Og så skal der i den kommende tid arbejdes videre med, hvilke konsekvenser regeringsindgrebet på lærerområdet får for lærerne på det socialpædagogiske område. Det sker i samarbejde med de andre forbund om bl.a. et fællesmøde for de ansatte på SOSU-skolerne.

– Og så skal vi heller ikke glemme, at der er nogle lyspunkter i den aftale, vi fik hevet i land. Vi har fx opnået en kompetencefond for vores medlemmer. Vi har indgået partnerskaber om faglighed. Vi har indgået aftaler med fokus på arbejdsmiljø. Ja, vi har sådan set med denne aftale udvidet den danske model, siger Benny Andersen.

Den nye overenskomst er med vedtagelsen trådt i kraft pr. 1. april 2013. ■

Læs mere om OK-aftalerne på de forskellige områder på www.sl.dk/ok2013.

PKA

Hvem skal bestemme? Det skal vi!

'PKA er vores egen pensionskasse, og vi er professionelle', siger Socialpædagogernes formand. Afkastet er tilfredsstillende, viser regnskabet

Af Lone Marie Pedersen; lmp@sl.sk

Hvem skal bestemme over pensionskasserne? Det spørgsmål stillede Benny Andersen, Socialpædagogernes formand og næstformand i socialrådgiverne og socialpædagogernes pensionskasse, i forbindelse med PKA's generalforsamling den 22. april. Emnet gav anledning til en større diskussion.

Spørgsmålet er ifølge Benny Andersen relevant at stille, fordi Finanstilsynet har givet PKA besked på at sikre mere eksperitise af rent teknisk karakter i pensionskassens bestyrelse.

Forskellige eksperter har gennem længere tid kritiseret arbejdsmarkedspensionerne, fordi de mener, at PKA's bestyrelse – hvor der sidder repræsentanter, som er valgt af medlemmerne og overenskomstparterne – ikke har de rette kompetencer til at stille kritiske spørgsmål til direktionen. Og konsekvensen er – igen ifølge eksperterne – at pensionskassen derfor ikke opnår de resultater, den kunne have opnået med andre uddannelser repræsenteret i bestyrelsen.

– Men det er vores pensionskasse – ikke en pensionskasse for aktuarer, jurister og økonomer.

Aktuarerne har vi jo ansat i den daglige drift, siger Benny Andersen og understregede, at hele diskussionen er skævvredet og styret af et akademisk skoleridt.

– Bestyrelsen skal netop ikke være en del af den daglige drift. Den skal derimod udstikke nogle rammer, som direktionen skal og kan arbejde inden for.

Vi leverer varen

Ekspertene har over en bred kam beskyldt pensionskasserne for ikke at levere resultater på tre områder: afkast, omkostninger og kvalitet i produkter og service.

– Der må vi bare melde hus forbi, sagde Benny Andersen.

Han henviser til, at over de seneste 10 år har det gennemsnitlige afkast i PKA været på knap otte pct. om året. I 2012 var afkastet på 13,7 pct.

Den samlede bestyrelse vurderer, at resultatet er tilfredsstillende, og pensionskassen er stadig velkonsolideret, fastslog pensionskassens formand Anne Vestergaard Kirstensen i sin beretning.

Ser man på omkostningerne er de over en periode på ligeledes 10 år blevet halveret og var i 2012 på 531 kr. pr. medlem.

PKA måler løbende medlemmernes tilfredshed, og den er fortsat på et højt niveau, hvor 95 pct. af medlemmerne er tilfredse med den service og de resultater, pensionskassen leverer, fortalte Benny Andersen.

– Især det sidste tal bør jo ikke overraske, for hvem skulle være bedre til at varetage medlemmernes interesse end netop medlemmernes og arbejdsmarkedets repræsentanter. ■

TILLIDSVALGTE

Tillidsmænd smides på porten

44 socialpædagogiske tillidsmænd er blevet fyret i 2012. 'Det er jo helt forkert', siger Socialpædagogernes formand

Af Lone Marie Pedersen; lmp@sl.dk

44 tillidsrepræsentanter på bosteder og sociale institutioner er i 2012 blevet afskediget. Det er næsten en fordobling fra 2011, hvor 24 tillidsvalgte socialpædagoger fik en fyreseddel, skriver Ugebrevet A4. – Det er uordentligt, at kommunale arbejdsgivere på den måde ser stort på de aftaler,

vi har indgået med dem, siger Socialpædagogernes formand Benny Andersen til Ugebrevet.

– Det er jo helt forkert, for tillidsrepræsentanterne er afgørende i udviklingen af den offentlige sektor.

Det er ikke kun på de socialpædagogiske arbejdspladser, at tillidsmænd er blevet et truet folkefærd. Nye tal viser, at de kommunale arbejdsgivere deler fyresedler ud til tillidsvalgte som aldrig før. Alene i 2012 blev mere end 300 tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter afskediget ifølge en rundringning, som Ugebrevet A4 har gennemført til en række fagforbund.

Ud over at afskedige tillidsrepræsentanterne, sammenlæg-

ger kommuner også skoler og daginstitutioner til stadigt større enheder, og dermed fjernes tillidsrepræsentanterne fra mange mindre institutioner.

De offentlige arbejdsgivere ser dermed stort på, at tillidsrepræsentanter via overenskomsten er særligt beskyttet mod afskedigelser og kun kan fyres, hvis der er tvungende årsager. Beskyttelsen skal sikre, at ledelsen ikke kan fjerne en besværlig medarbejder.

Undergraver den danske model

De talrige fyringer af tillidsvalgte er ifølge Henning Jørgensen, arbejdsmarkedsforsker og professor på Aalborg Universitet, et tegn på, at arbejdsgivere i

kommuner og regioner stille og roligt er ved at underminere det, som fagbevægelsen kalder selve ryggraden i den danske model, skriver Ugebrevet A4.

Han peger på, at KL som optakt til årets overenskomstfornyelse spillede ud med et ønske om at reducere antallet af beskyttede medarbejdere. Konkret ville KL have fjernet beskyttelsen af suppleanter i tillidshverv.

– Der er ingen tvivl om, at de offentlige arbejdsgivere vil formindske beskyttelsen af tillidsrepræsentanterne og også stække deres indflydelse. I denne omgang kom suppleanterne i skudlinjen, men arbejdsgiverne går også efter tillidsrepræsentanterne. ■

ANBRAGTE BØRN

Lang anbringelse virker

Børn, der anbringes i en kortere periode, når ikke at falde til, viser ny forskning fra Rockwool Fonden. 'Bedst at investere i det rigtige fra starten', siger Socialpædagogernes formand

Af Lone Marie Pedersen; lmp@sl.dk

Danmark bruger årligt omkring 16 mia. kr. på at støtte udsatte børn og unge. Beløbet svarer til en pct. af bruttonationalproduktet. Umiddelbart kan det lyde af mange penge, men udgifterne skal ikke nødvendigvis ses som et problem. Hvis foranstaltningerne virker, så er pengene givet godt ud. Det kan man læse i en ny forskningsrapport 'Når man anbringer et barn II' fra Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Forskerne har kigget på årsager til anbringelsen, effekten af anbringelsesforanstaltningen og konsekvenserne af anbringelsen. De har taget anbringelseslængden ud som en måleenhed og konkluderer, at længden har en betydning for resultatet.

Børn, som anbringes i kortere tid, har ikke megen glæde af de forskellige positive elementer, der kan være ved anbringelsen. De oplever kun den voldsomme forandring i hverdagen, som en anbringelse kan være, og de kommer hjem til de biologiske forældre igen, inden de når at få glæde af anbringelsesstedets pædagogik og omsorg.

Det betaler sig

Hos Socialpædagogerne er man glade for, at det er lykkedes at skabe forskningsbaseret viden om betydningen af udsatte børns anbringelse.

– Det siger måske sig selv, at børn har glæde af sammenhæng og kontinuitet, men derfor er det alligevel godt nu at have det dokumenteret, siger Socialpædagogernes formand Benny Andersen.

Børn, der oplever at få deres anbringelse forlænget op til et år, klarer sig markant bedre senere i livet end de, der ikke får deres anbringelse forlænget.

– Undersøgelsen viser, at det betaler sig at investere i den rigtige indsats, og at gode, sammenhængende forløb har en positiv effekt for de her udsatte piger og drenge. Vi skal ville sætte ind med den rigtige faglige indsats, så vi sikrer dem hver især det bedst tænkelige fundament, siger Benny Andersen.

Undersøgelsen peger også på, at børn, der anbringes i familiepleje, klarer sig bedre senere i livet end børn, der bliver anbragt på en institution. Socialpædagogerne advarer imod at bruge rapporten til at konkludere, at kun familiepleje er en brugbar anbringelsesløsning:

– Det er så væsentligt, at vi i en anbringelse tager udgangspunkt i det konkrete barn for at vælge den rigtige løsning. Vi ved fra anden forskning og data, at årsagen til, at børn anbringes på døgninstitution, oftest er barnet selv – at det har et handicap eller en diagnose. Og at når børn anbringes i familiepleje, så er årsagen oftest familieforhold. Det er altså med andre ord andre årsager og dermed andre løsninger, der skal til for at rette op på det, siger Benny Andersen.

Rapporten 'Når man anbringer et barn II' kan downloades på Rockwool Fondens Forskningsenhed, Syddansk Universitetsforlag, www.rockwoolfonden.dk

NOTER

Færre ophold – men længere opholdstid

Nye tal fra Ankestyrelsen viser, at 6.157 personer i løbet af 2012 var indskrevet på et af landets 68 forsorgshjem og herberger for hjemløse og socialt udsatte. Fra 2011 til 2012 har der været et samlet fald på 734 ophold i de tilbud, der medgår i statistikken. Men det samlede antal overnatninger er steget, da beboerne opholdt sig længere tid på tilbuddet. Fra 2011 til 2012 er den gennemsnitlige opholdstid således steget fra 49 til 55 dage. Hovedparten af brugerne (49 pct.) er mellem 30 og 49 år, og 21 pct. af brugerne er under 29 år. Andelen af kvindelige brugere var størst i hovedstadsområdet, nemlig 30 pct. I storbykommuner og i de øvrige kommuner var andelen af kvinder henholdsvis 25 og 20 pct.

lmp

Handicappet kollega mest populær i Hovedstaden

Der er forskel mellem de fire beskæftigelsesregioner på, hvordan folk i arbejde ser på at samarbejde med blinde og kørestolsbrugere. Det viser SFI-rapporten 'Handicap og beskæftigelse i 2013', der belyser regionale forskelle på en række beskæftigelsesområder for personer med handicap. I beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland er der ikke så stor betænkelighed ved at arbejde sammen med en person, der er blind. Ca. 15 pct. i region Hovedstaden og Sjælland vil være betænkelige, mens andelen for de andre tre regioner ligger mellem 17,7 og 19,4 pct. Er man kørestolsbruger, er der forholdsvis flest arbejdskolleger i region Nordjylland, som vil være betænkelige ved at samarbejde, nemlig 11,6 pct., mens andelen i region Syddanmark og region Hovedstaden og Sjælland er på henholdsvis 10,2 pct. og 9,7 pct.

lmp

Børn og unge skjuler deres sorg

Over 40 pct. af de børn og unge, der har haft alvorlig sygdom helt tæt inde på livet, skjuler deres sorg for forældrene. Mere end to ud af tre taler aldrig eller sjældent om, hvordan de har det. Det er to af resultaterne af en undersøgelse, som Egmontfonden og Mandag Morgen har lavet med svar fra 2.700 børn, unge og voksne. Undersøgelsen konkluderer, at lærere, læger og sygeplejersker kan blive langt bedre til at tackle børn og unges sorg. Det samme kan forældre, netværk og de unges egen familie. Læs mere om undersøgelsen 'Når sorgen rammer' på www.kortlink.dk/ccer

mrk

Evidensbaserede programmer skal udbredes

Halvdelen af alle danske kommuner arbejder i dag med et eller flere evidensbaserede programmer som PMTO, DUÅ eller MST, men det skal gerne blive til endnu flere, mener social- og sundhedsministeren samt satspuljepartierne. De har afsat 10 mio. kr. årligt til at udbrede evidensbaserede metoder, som skal hjælpe forældre med udadreagerende børn. Ifølge Socialministeriet betyder et evidensbaseret program, at 'metoderne er godt beskrevet, at programmet har en dokumenteret virkning for målgruppen, at der er viden om implementeringen af programmet og at man ved, hvad programmet koster, og hvad den samfundsmæssige gevinst er'. Pengene skal blandt andet bruges til, at Socialstyren kan rådgive og støtte i arbejdet med programmerne. Læs mere på www.kortlink.dk/ccey

mrk

BØGER

Redigeret af Lone Marie Pedersen

Se flere bogomtaler på www.socialpaedagogen.dk**Dine selver**

Af Margarita Tarragona

Denne bog starter med filmreplikken 'Kender du fornemmelsen af, at du er blevet den værst tænkelige udgave af dig selv?' fra filmen You've got mail. Udtrykket ramte noget i forfatteren, fordi hun som terapeut og forfatter godt kan lide det flydende element i ordet 'blevet', som udtrykker forestillingen om flere udgaver og muligheden for anderledes udgaver af sig selv. Forfatteren hævder, at alle har en historie at fortælle om sig

selv, en livshistorie, der skaber sammenhæng og mening, og hun viser os i bogen styrken i at kende og kunne udvide historierne om os selv. Hun viser, hvordan man kan arbejde med at gøre livshistoriens plot tykkere, at håndtere forhindringer, engagere sig, opdage og genopdage sine særlige evner og styrker. Og man kan arbejde med relationer, trivsel og identitet, samt mål, mening og præstationer. Der er mange praktiske øvelser i bogen, og forfatteren lover, at man derfor kan bruge bogen som selvstudium og som inspiration til professionelle.

Udkommet på Forlaget Mindspace. 168 sider. 248 kr.

Ansvar og etik i socialpædagogisk arbejde

Af Per Lorentzen

Bogen behandler nogle af de udfordringer, som ligger i det socialpædagogiske arbejde, når faglig praksis og etik skal forenes. Der bliver sat fokus på, hvad det vil sige at tage ansvar for egen praksis i mødet med brugeren. Udgangspunktet er den enkelte socialpædagogs direkte møde med klienten og oplevelsen af, hvilket ansvar der ligger i mødet både i forhold til borgeren, situationen her og nu og resten af personalegruppen. Fagligheden og begrænsninger ses i lyset af de vilkår for etisk handling, som selve mødet med borgeren giver. De forskellige kapitler tager afsæt i en konkret fortælling. Vi møder Katrine, som ikke vil stå op om morgenen, en personalegruppe, som har mistet mødet i et hav af procedurer, og den reflekterede rebel Tommy, som nægter at lade sig reducere af systemets forlængede arm. I dette spændingsfelt befinder socialpædagogen sig.

Udkommet på Akademisk Forlag 264 sider. 299 kr.

Kommunikation og samarbejde

Af Mads Hermansen, Ole Løw og Vibeke Petersen

Denne bog handler om, at man får indsigt og udvikler sine egne og andres evner til at kommunikere og samarbejde i professionelle relationer. Bogen forholder sig både til metoder og viser vej gennem praktiske øvelser. Bogen henvender sig til alle de professioner, hvor den professionelle relation er i front. Det vil sige socialpædagoger, sygeplejersker,

socialrådgivere, lærere og studerende. Det er tredje udgave, og denne gang er der mere læringsteori og narrativ teori, og metoderne bag i bogen er skiftet ud med nye øvelser, der er tilpasset tiden. Bogen er bygget op over to hoveddele. Første del: Kommunikation, samarbejde og læring. Anden del: Eksempler på facilitering af kommunikation, samarbejde og læring. Den teoretiske del er opbygget tematisk og ordnet ret traditionelt, som teoriafsnit er det i fagbøger. Den praktiske del er bygget over en blanding af øvelser og metodiske indstik. Alle øvelser er udarbejdet på baggrund af erfaringer fra praksis.

Udkommet på Akademisk Forlag 237 kr. og 299 kr.

Håndbog for psykiatribrugere og pårørende

Af Ellen Margrethe Basse og Knud Kristensen

Denne er fjerde udgave af håndbogen. Den er skrevet til brugere og pårørende, men den bruges også af ansatte i psykiatrien, samt af ansatte og frivillige i de mange organisationer inden for psykiatriområdet, samt studerende. Håndbogen beskriver de rettigheder, som brugere og pårørende i psykiatrien har. De har ret til at blive informeret, ret til medindflydelse på eget liv og ret til beskyttelse mod unødigt krænkelse og ikke mindst ret til at blive behandlet. Bogen beskriver også de sociale rettigheder som fx retten til uddannelse, beskæftigelse, forsørgelse samt støtte og omsorg. Håndbogen indeholder også en gennemgang af, hvem der kan træffe beslutninger i sundhedssystemet og i det sociale system, hvordan beslutningerne skal forberedes, hvordan planer skal udarbejdes og om klage- og erstatningsmuligheder. Bogen er blevet opdateret med alle de lovændringer, der er gennemført siden forrige udgave. De mest gennemgribende ændringer er de nye klagemuligheder på sundhedsområdet og ændringer af reglerne på førtidspensions og fleksjob.

Udkommet på SIND. Bestilles på PsykInf. 748 sider. Pris 100 kr. + forsendelse

LÆSERBREV

Man skal ikke tro, men vide

Af Søren Virenfeldt, forstander på frivillig orlov

Advokat Gry Rambusch gør sig i Socialpædagogen nr. 8/2013 til dommer over Solhaven. Hun refererer nogle voldsanklager mod ansatte, som endnu ikke har været for retten. Alligevel 'tror' Rambusch, at anklagerne vil holde i retten. Hun 'tror' ikke, at den benyttede magt på Solhaven har været nødvendig.

Som advokat burde hun afholde sig fra at tro og komme med så bombastiske udtalelser i et blad, der er beregnet til at virke i en videre faglig kreds.

Retsplejeloven, har jeg lært, har nogle bestemmelser om

udtalelser i ikke-afgjorte sager, som er udtryk for det gode princip, at man er uskyldig indtil det modsatte er bevist ved dom. Ingen bør forinden dom udtale sig sådan, at dommerne kan påvirkes.

Hvorfor bryder Rambusch med sin egen professions etik? Og hvorfor har mit eget socialpædagogiske fagblad så travlt med at puste til bålet, mens formand Benny Andersen sideløbende i et DR2-interview tager del i denne utidige folkedomsstolspraksis.

For advokaten er det afgørende, at de ansatte på Solhaven ikke har en pædagogisk uddannelse, hvorfor de 'naturligvis' ikke har fagligheden til at arbejde med udadreagerende unge.

Spørgsmålet er her, hvorfor de 'uddannede' så gennem 25 år har sendt deres vanskeligste unge videre til os 'uddannede' på Solhaven?

I øvrigt er personalet på Solhaven uddannet, jf. den 16 sider lange pjece, som er tilgængelig på vores hjemmeside om Solhavens interne praksisuddannelse ('uddannelse til jobbet'). Hertil kommer fast kollegial supervision og et team af behandlings eksperter (psykolog, psykiater, neuropsykolog), som står for sags supervision alt efter den enkelte unges problematik. ■

Kære Søren Virenfeldt

Af Benny Andersen, forbundsformand

Jeg skal ikke svare på Gry Rambusch' vegne – det må hun selv gøre, om hun vil, i et kommende nummer. Men når det handler om Socialpædagogens rolle og mine udtalelser, vil jeg komme med et par bemærkninger.

For det første kan du ikke med ret beskyldes Socialpædagogen for at 'puste til bålet'. Bladets faste bagsidekommentar skrives af fagpersoner, der fra hvert sit felt kommenterer sager eller forhold inden for det socialpædagogiske felt.

Som det fremgår af bladets kolofon er indholdet i fx PRIK-kommentarerne ikke nødvendigvis udtryk for forbundets holdning, men udtryk for skribentens holdninger. Redaktionen blander sig ikke i kommentarernes indhold med mindre der er tale om lovstridigt indhold – og det har ikke været vurderingen her.

Med hensyn til mine egne udtalelser kan jeg kun sige, at jeg forholdt mig til det, der var kendt på det tidspunkt – og det var nogle omfattende sigtelser, der virker stærkt bekymrende for det socialpædagogiske fag. Men sandt: Nu er det en sag for de retlige instanser at tage stilling til sigtelserne.

Man skal ikke tro, men vide, skriver du. Præcis, og det er

derfor, vi står fast på, at arbejdet med udsatte børn og unge kræver en solid faglig basis og kompetent og uddannet personale. ■

Odense Kommune

Af Kris Mølgaard

I Socialpædagogen nr. 9/2013 kan man læse en notits, hvoraf det fremgår, at Odense Kommune, som en del af frikommuneforsøget, har søgt og under visse forudsætninger fået mulighed for at flytte handicappede fra længerevarende botilbud og ældre fra en plejebolig, hvis deres situation ændrer sig. Dette vel at mærke uden borgerens samtykke.

Jeg synes, at det er meget betænkeligt, når man tager grundlæggende rettigheder, som det at kunne beholde sin egen bolig, fra bestemte befolkningsgrupper. Desværre fremgår det ikke af notitsen, hvad der ligger i udtrykket 'visse forudsætninger', og jeg har forståelse for, at en person kan udvikle sig u hensigtsmæssigt i forhold til sin boligsituation, måske endda være til frygt og fare for medborgere.

Jeg kan dog godt frygte, at denne mulighed for at flytte borgere fra deres hjem, og endda mod deres vilje, også kan bruges til at effektivisere de kommunale tilbud, således at man i højere grad kan samle borgere med ensartede vanskeligheder i samme botilbud og så kalde det specialisering.

En sådan udvikling vil være dybt tragisk. Den vil træde borgernes rettigheder under fode og højst sandsynligt være i modstrid med FN's handicapkonvention.

Under alle omstændigheder bør et af den lokale kommunkasse uafhængigt organ skulle godkende hvert eneste tilfælde, hvor denne mulighed bruges. Men det er altså en utiltalende tendens. ■

FERIEDAGPENGE

Har du fået udbetalt dagpenge fra a-kassen eller din kommune i 2012, kan du søge om feriedagpenge til det kommende ferieår (1. maj 2013 til 30. april 2014). Alle berørte medlemmer får et brev om optjening af feriedage i løbet af april måned.

Lidt om betingelserne

For at få feriedagpenge, skal du ved feriens start enten være i arbejde eller være arbejdsløs. Du skal også opfylde de almindelige betingelser for ret til dagpenge. Det betyder blandt andet, at du skal være medlem af en a-kasse og have fast bopæl i Danmark. Som udgangspunkt har du desuden kun ret til feriedagpenge, hvis du ikke samtidig har optjent ret til 25 dages ferie med løn eller feriegodtgørelse. Du kan læse mere på www.sl.dk.

Sådan søger du

Du skal søge om feriedagpengene på www.netkassen.dk. I menuen til venstre skal du vælge punktet 'Ferie'. Du skal logge ind med pinkode eller NemID.

Vælg 'Ansøgning om feriedagpenge', som du kan udfylde og sende elektronisk.

Får vi din ansøgning en måned før ferien, kan vi som hovedregel nå at udbetale pengene til dig, før din ferie starter.

Socialpædagogernes årstræf for pensionister og efterlønsmodtagere

Den 19. – 21. august 2013 på Hotel Pejsegården i Brædstrup ved Horsens

DELTAGERBETALING: Prisen for deltagelse er 2.000 kr., som dækker ophold på enkeltværelse og fortæring på Pejsegården og udflugt. Socialpædagogerne sørger for bustransport fra Horsens station til Pejsegården og retur. Turen til og fra Horsens sørger man selv for, og det er for egen regning.

TILMELDING: Efter først til mølle-princippet og senest den 17. juni 2013 på www.sl.dk/kalender (vælg måned og år), hvor udvidet program kan downloades, eller på nedenstående slip.

PROGRAM

Mandag den 19. august

- 13.00 Frokost
- 13.50 Velkomst v. forbunds næstformand Marie Sonne
- 14.00 Nyt fra Socialpædagogerne v. Marie Sonne
- 14.15 Glemte piger v. forfatter Sara Blædel
Sara Blædel fortæller om sin seneste bog 'Glemte piger' og hendes research til bogen. Efter oplægget vil der være mulighed for spørgsmål.
- 16.30 Hvad tænker vi omkring fremtiden? v. Gitte Skov Christiansen, LO Faglige seniorer
Der omdeles et spørgeskema og der bliver en kortere debat om, hvad deltagerne tænker om fremtiden i forhold til, at der kommer mange nye seniorer. Ideer til, hvordan man får fat i medlemmerne?
- 17.00 'Det socialhistoriske projekt' v. Jesper Kragh, Svendborg Museum, www.anbragtihistorien.dk

18.30 Middag

Tirsdag den 20. august

- 09.00 Udflugt
Turen går til Silkeborg, hvor vi skal sejle på Silkeborgsøerne, og hvor vi spiser vores medbragte madkurve. Derefter skal vi på rundvisning på Museum Jorn, hvor der også vil være kaffebord.
- 19.00 Festmiddag – Jens Christian Sørensen spiller hyggenemusik og efterfølgende spiller han op til dans ved keyboard og harmonika.

Onsdag den 21. august

- 09.00 'Livet på Christiansborg – før og nu' v. Aage Frandsen, tidligere folketingsmedlem for SF
Oplægget rummer både faktuelle og seriøse ting og noget i den mere anekdotiske og humoristiske afdeling.
- 10.30 'Hvordan gik det til, at kvinder fik stemmeret og valgret i Danmark?' v. socialfaglig konsulent hos Socialpædagogerne Asbjørn Agerschou
- 11.30 Afslutning
- 11.45 Frokost
- 12.30 Busafgang
Til Horsens banegård

Jeres kursusledere er: Mette Grostøl og Line Hansen

Tilmelding til Årstræf for Socialpædagogernes pensionister og efterlønsmodtagere den 19. – 21. august 2013 på Pejsegården

Navn: _____

Cpr.nr: _____ Telefon: _____

E-mail: _____

Adresse: _____

Postnummer og by: _____

Jeg ønsker bustransport til og fra Horsens Specialkost – hvilken: _____

Gangbesværet Kørestolsbruger Ønsker dobbeltvær. med: _____

Tilmeldingen sendes senest den 17. juni til: Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, att. Line Hansen. Optagelse sker efter først til mølle-princippet. Du kan også tilmelde dig på www.sl.dk/kalender (vælg måned og år).

KREDSNYT & KALENDER

LILLEBÆLT

Seniorudflugt til Geografisk Have i Kolding**16. maj kl. 11.00**

Geografisk Have Kolding, Christian 4 Vej 23, Kolding. Vi mødes ved indgangen kl. 11.00. Herefter skal vi opleve en smuk tur rundt i haven. Kl. 14.30 er der kaffebord og efterfølgende kan du se haven på egen hånd. Arrangementet er gratis. Der er mulighed for samkørsel. Tilmelding senest den 13. maj til Didde Lyneborg på 6091 3490. Se mere på www.lillebaeltseniorer.dk

MIDT- OG VESTJYLLAND

Informationsmøde om det kommende Socialtilsyn**21. maj kl. 12.00 – 16.00**

Medborgerhuset, Sal C, Bindsevs Plads 5, 8600 Silkeborg. I samarbejde med Dansk Socialrådgiverforening og Silkeborg Kommune inviterer Kreds Øst- og Kreds Midt- og Vestjylland ansatte, der bliver berørt af det kommende Socialtilsyn, til informationsmøde. På mødet vil der både blive lejlighed til at høre om Silkeborg Kommunes planer og ikke mindst om, hvordan man er stillet ansættelsesretligt, hvad enten man overgår til den nye enhed eller ikke. Tilmelding senest den 13. maj på www.sl.dk/midtogvestjylland eller www.sl.dk/ostjylland

Cafémøde for familieplejere**21. maj kl. 19.00 – 21.30**

Festhuset, Ivar Lundgaards Vej 8, 7500 Holstebro. Lilli Bach Hansen holder et oplæg om temaet 'Forældresamarbejde med en positiv tilgang'. Du får ligeledes mulighed for at møde andre familieplejere og være i dialog om et spændende emne. Tilmelding senest den 15. maj på www.sl.dk/midtogvestjylland

Forårstur med seniorsektionen**23. maj kl. 9.00 / 9.45**

Turen går til 'Hav og Fjord'. Vi skal besøge Borbjerg Fyr, Ferring, Thyborøn og Lemvig. Afgang fra busholdepladsen ved Herning Banegård kl. 9.00 og opsamling ved Holstebro Banegård kl. 9.45. Tilmelding senest den 16. maj på tlf. 7248 6200 eller på mail: midtogvestjylland@sl.dk

MIDTSJÆLLAND

Seniorrejse til Tjekkiet**2. – 7. september**

Se detaljer under Storkøbenhavn.

NORDJYLLAND

Lukkedag på kredskontoret**10. maj**

Kontoret er lukket fredag den 10. maj

Løvspringstur**25. maj kl. 9.30 – 14.00**

Museet i Hamer Bakker, Storemosevej 4, Vodskov. Vi starter med kaffe og rundstykker. Herefter guidet gåtur. Turen afsluttes med let mad og kaffe. Mulighed for at købe drikkevarer før og efter turen. Husk at medbringe praktisk fodtøj. 50 kr. pr. person for medlemmer og ledsager. Maks. 40 deltagere. Praktisk ansvarlig Lis Jerild, 6126 8160. Tilmelding senest 15. maj på 72486100@sl.dk med oplysning af cpr.nr., navn og antal deltagere.

Besøg på Døgncenter Motellet i Hjørring**28. maj kl. 17.00 – 19.00**

Døgncenteret Motellet, Nordbovej 5, Hjørring. Der bor 24. unge på Motellet i alderen fra 13-23 år, som har mange problemstillinger. Eivind Grepperud vil fortælle om motellets hverdag og de udfordringer, de har i dagligdagen. Tilmelding senest den 18. maj til nordjylland@sl.dk med oplysning af navn og cpr.nr. eller på www.sl.dk/nordjylland

Grundlovsdag**5. juni**

Kreds-kontoret er lukket grundlovsdag. Kredsens ønsker dig en god grundlovsdag, og vi håber, at også du får mulighed for at fejre vores grundlov på et af de arrangerede grundlovs-møder ude i landet.

NORDSJÆLLAND

Cafémøde for familieplejere

4. juni, 6. august, 3. september, 1. oktober, 5. november og 3. december. Kredsens lokaler, Østergade 6B, Hillerød. Mød andre familieplejere og vær med i debatter om relevante em-

ner. Tilmelding ikke nødvendig. Yderligere oplysninger: Thomas Svendsen 7248 6600, nordsjaelland@sl.dk

Den nødvendige samtale, om tjenstelige samtaler**23. maj kl. 15.30 – 17.30**

Kreds-kontoret, Østergade 6B, Hillerød. Gå-hjem møde for ledere og mellemledere. Juridisk konsulent Troels Petersen holder oplæg om reglerne for tjenstlige samtaler, advarsler og afsked. Som leder kan man gøre samtalen nemmere for begge parter, hvis man kender reglerne og er grundigt forberedt! Tilmelding senest den 21. maj på www.sl.dk/nordsjaelland

STORKØBENHAVN

Sommertur til Tisvilde Højskole for seniorerne**28. maj kl. 11.00**

Tisvild Højskole, Julsgårdsvej 1-5, 3220 Tisvildeleje. Dagens program: Kl. 11.00: Velkomst. Kl. 12.00: To retters menu. Kl. 13.30: Rundvisning på højskolen og spadseretur til stranden. Kl. 15.00: Kaffe/the med lagkage, sang og musik. Pris: 175 kr. (ikke-medlemmer 250 kr.). Vi håber det bliver dejligt vejr, på glædelig gensyn. Tilmelding senest den 16. maj på kontonr. 5332 0000244491. Læs mere på www.sl.dk/storkobenhavn

Seniorrejse til Tjekkiet**2. – 7. september**

Fællesrejse for seniorer fra BUPL og Socialpædagogerne i kreds Midtsjælland, Storkøbenhavn og Storstrøm til Tjekkiet. Liberec, udflugt til Frydlant, Prag, Jicin, og Bøhmiske Paradis. Pris pr. person i delt dobbeltværelse kr. 3.900 – tillæg for eneværelse kr. 750. Henvendelse til: Klingenberg, Priorgade 3, 4200 Slagelse, info@klingenberg-rejser.dk

Seniorsektionen

Fra 55 år er du velkommen til at deltage i seniorernes arrangementer. seniorerne@yahoo.dk / 2489 1061. Kontonummer: 5332 0000244491.

STORSTRØM

Seniorrejse til Tjekkiet**2. – 7. september**

Se detaljer under Storkøbenhavn.

Cafémøder for familieplejere i Guldborgsund og Vordingborg Kommune

Første tirsdag i hver måned kl. 9.30 – 12.00. Kreds-kontoret, Kæppgårdsvej 2C, Nr. Alslev. Kom og mød andre familieplejere. Du behøver ikke at tilmelde dig. Vi sørger for kaffe og te. Se indkaldelser m.m. på www.sl.dk/storstrom under familieplejere. Vil du vide mere, så kontakt Ulla Janas på tlf. 5125 2360 / mail ujanas@privat.dk eller Anette Worregård på tlf. 2446 7238 / mail anette@worregaard.dk

Cafémøder for familieplejere i Lolland Kommune

3F's lokaler, Havnegade 19, Nakskov. Første tirsdag i hver måned, undtagen januar, juli og august kl. 9.30 – 13.00. Kom og mød andre familieplejere og vær med til at debattere forskellige, spændende emner og få faglige input. Tilmelding er ikke nødvendig, medbring selv kaffe og evt. brød. Yderligere oplysninger: Leif Utermöhl, 2013 1566, leif.u@mail.dk

SYDJYLLAND

Hvorfor bruger skizofrene rusmidler når man kan blive psykotisk af dem?**28. maj kl. 18.30 – 21.30**

Salen, Vestkraftgade 1, Esbjerg. Spændende oplæg ved overlæge Henrik Rindom. Se mere og tilmeld dig senest 21. maj efter først til mølle-princippet på www.sl.dk/syddjylland

Udflugt for seniorer til H.C. Andersens Hus i Odense**6. juni kl. 8.00 / 8.30 – 20.00**

Kl. 8.00 kører bussen fra Føtex i Ribe og kl. ca. 8.30 fra Museumspladsen i Esbjerg. Sammen med BUPL. Gratis for medlemmer. 200 kr. for ikke-medlemmer. Undervejs holder vi kaffepause – medbring selv kaffe og brød. Efter rundvisning og tid på egen hånd i H.C. Andersens hus spiser vi vores medbragte madpakker. Kl. 15.00 kaffe med lagkage i Cafe Fyr-tøjet. På vejen hjem vil der være fælles spisning, en toretters menu. Mad og drikke er på egen regning. Du er velkommen til at invitere en ledsager med. Hjemkomst ca. kl. 20.00. Tilmelding senest den 23. maj til Anne Storgaard tlf. 7542 2756 eller Vitha Lindholm tlf. 7612 3836.

ØSTJYLLAND

Informationsmøde om det kommende Socialtilsyn**21. maj kl. 12.00 – 16.00**

Se detaljer under Kreds Midt- og Vestjylland. Tilmelding senest 13. maj på www.sl.dk/østjylland

Cafémøde for familieplejere**22. maj kl. 09.30 – 12.30**

Kulturhuset, Stemannsgade 2, 8900 Randers. På mødet vil der være mulighed for at stille spørgsmål til fagforeningen og få kollegial sparring fra andre familieplejere. Tilmelding senest den 15. maj på www.sl.dk/østjylland eller på mail oestjylland@sl.dk

Sommerudflugt for seniorer med ledsager**8. juni**

Skjern Ådalen og Veteranflymuseet. Heldagstur med bus og forplejning (ekskl. drikkevarer). Pris 300 kr. – indbetales på kontonr. 9541 – 1920103. Mærk talonen 'Skjern'. Min. 29 deltagere. Læs mere på www.sl.dk/østjylland. Tilmelding senest 20. maj til Flemming Simonsen på 8657 2454 eller flemmingogbirgit@hotmail.com

Cafémøde for familieplejere**11. juni kl. 09.30 – 12.30**

Midtdjurs Idrætsforening, Marienhoffsvej 13, Ryomgård. Tema: Det sociale tilsyn. Desuden vil der være mulighed for at stille spørgsmål til fagforeningen og få kollegial sparring fra andre familieplejere. Tilmelding senest den 4. juni via hjemmesiden eller på mail oestjylland@sl.dk

DELTA I SOCIALPÆDAGOGENS
FACEBOOK-GRUPPE

ET RUM FOR FAGLIG REFLEKSION
OG ERFARINGSUDVEKSLING

SL.DK/FACEBOOK

INVITATION TIL GRAND PRIX

- hermed sender vi jer invitation til handicap-grandprix i Nykøbing Mors

Allerede nu søger vi bands der gerne vil deltage!

GRAND PRIX

- FOR HANDICAPBANDS 2013 – NYKØBING MORS

Vi ses til GRAND PRIX på Mors...

LØRDAG D. 26. OKTOBER I NYKØBING HALLEN

Forslag til bedømmelse skal senest den 15. maj sendes til:
Bente Lassen, VIFTEN, Skive Kommune, Parcelvej 12,
7800 Skive. E-mail: blha@skivekommune.dk - tlf. 99153472.

Omkring den 15. juni 2013 skulle de 10 deltagende grupper være udtaget og fået skriftlig besked.

Se i øvrigt hjemmesiden:

www.handicapgrandprix.dk

**SJÆLLANDS-
FESTIVALLEN
2013**

Tjek det spændende musikprogram for 2013.

**ONSDAG 29. maj og
TORSDAG 30. maj 2013**

Sweethearts

Panamah

Østkyst Hustlers

Joey Moe

Nabiha

Alphabeat

Sømændene

The Studs

Kandis

Fede Finn &
Funny Boys

AD & Maria fra Tøsedrengene

SE MERE PÅ www.sjaellandsfestivalen.dk

FAGLIGE NETVÆRK

WWW.SL.DK/NETVÆRK

For medlemmer, der arbejder inden for følgende områder:

Socialpædagoger ansat ved somatiske og psykiatriske afd.
www.sl.dk/hospsyk

Netværksansvarlig:
Jesper Leschly Pedersen
Marstev Byvej 19, 5290 Marslev
Tlf. 6541 1593 / 2423 1877
jesperped@dbmail.dk

Økonomiansvarlig:
Lis Noe-Nygaard
Tlf. 2622 1429
lis@noe-nygaard.dk

Domfældte
www.sl.dk/domfældte
udviklingshæmmede

Netværksansvarlig:
Jens Jørgen Carstensen
Boinstitutionen
Grønnebæk
Afdeling Kompasrosen
Mosevej 1A
6630 Rødding
Tlf. 7355 2004
jensjc@stofanet.dk

Fagligt Ældretnetværk
www.sl.dk/ældre

Netværksansvarlig:
Hanna Hansen
Bøgegården 40
4300 Holbæk
hanna@hansen.ms

Økonomiansvarlig:
Tina Bülling Christoffersen
tbc@odense.dk

Småbørns- og familieinstitutioner
www.sl.dk/småbørnsinstitutioner
www.sl.dk/familieinstitutioner

Netværksansvarlig:
Irene Larsen
Center for Børn, Unge
og Familier i Svendborg
Tlf. 3017 4574
Arbejdstlf. 6223 6171
Mail: irene.larsen@svendborg.dk

Senhjerneskadede og bevægelseshandicappede
www.sl.dk/s&b

Kontaktpersoner:
Vanda Thorup
Neuro Fysisk Handicapcenter
P.P. Ørumsgade 9-11, bygning 3.2
8000 Århus C
Tlf. 5157 5512
vtr@aarhus.dk

Hanne Normann
Tlf. 7232 6752

Stofmisbrugsområdet
www.sl.dk/stofmisbrugsområdet

Netværksansvarlig:
Ingelis Langgaard
KABS, Bakken 3
2600 Glostrup
Tlf. 2032 7151
ingelis.langgaard@glostrup.dk

Økonomiansvarlig:
Ingrid Lund Sørensen
Tlf. 5150 2782
ingsor01@psv1.regionh.dk

Kuratorer/familiepleje-konsulenter
www.sl.dk/kuratorer

Netværksansvarlig:
Esbén Bohøj
Familieplejen
Århus Kommune
Holmevej 180, 8270 Højbjerg
Tlf. 8940 5227 eller 2920 3648
ebo@aarhus.dk

Døve
www.sl.dk/døve

Netværksansvarlig:
Marianne Pejtersen
Døves aktivitetscenter
Generatorvej 2A, 2730 Herlev
meier-pejtersen@c.dk

Socialpsykiatrien
www.sl.dk/socialpsykiatri

Netværksansvarlig:
Else Margrethe Tvilhøj
Langelinie 126
5230 Odense M

Økonomiansvarlig:
Torben Nygaard Larsen
Tlf. 51 57 55 39

Aflastningsinstitutioner
www.sl.dk/aflastning

Netværksansvarlig:
Trine Julin Johnsen
Landerslevvej 67
3630 Jægerspris
Tlf. 2122 8452

Økonomiansvarlig:
Lillian Jensen
Tlf. 9721 0291

Kommunale fritidstilbud til mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsættelserwww.sl.dk/fritidstilbud

Netværksansvarlig:
Jette Hedensted
Tusindfryd
Guldkrog 1,
7100 Vejle
Tlf. 2945 1003
jehed@vejle.dk

Marginaliserede og udstødte
www.sl.dk/marginaliserede

Netværksansvarlig:
Peder Larsen
plarsen0705@gmail.com
Tlf. 6028 0575

Økonomiansvarlig:
Gitte Helle Lundgren
Tlf. 6396 0211
gilul@odense.dk

Lærere ansat på døgninstitutioner
www.sl.dk/lærer

Netværksansvarlig:
Søren Haaber Johansen
Hjortholm Kostskole
Næstved Landevej 20
4250 Fuglebjerg
Mail: shjn@gentofte.dk

Meld dig ind i DIT netværk
på www.sl.dk/netværk

Fremtidens socialpolitik

Af Birgitte Wold

Her i marts udgav KL et debatoplæg om fremtidens socialpolitik. Debatoplægget kaldes for 'Investér før det sker'. Selv om overskriften kunne give associationer til en ren økonomisk måde at forholde sig til socialpolitikken på, så er det faktisk ikke tilfældet. Debatoplægget er set i min optik nye og positive toner fra KL, der lægger op til et ændret menneskesyn på de borgere, som af en eller flere grunde har brug for en midlertidig håndsækning eller livslang hjælp fra det fællesskab, som vi kalder Velfærdssamfundet.

Det menneskesyn, som jeg kan iagttage i oplægget, er, at borgerens ressourcer nu skal bringes langt mere i spil og dermed også mindske afhængigheden af hjælp fra andre. Socialpædagogen skal således forstå sin rolle som brobygger og facilitator til det omgivende samfund (inklusions-tankegangen), vel vidende, at der vil være borgere, som vil være afhængig af livslang hjælp og støtte, eller borgere, som vil have behov for særlig støtte i miljøer, som kan tage disse hensyn.

Det er for mig at se en af grundstenene i hele socialpædagogikken.

Samtidig påpeges det i KL's oplæg, at forskellige mennesker kræver forskellige løsninger, selvom problemstillingerne kan ligne hinanden, og dermed lægges der også op til, at kommunerne må forlade tankegangen om at levere generelle ydelser og sociale hyldevarer.

Der er således lagt op til, at kommunerne nu skal se sociale indsatser som sociale investeringer i stedet for alene at opfatte dem som udgiftsposter. Samtidig påpeges det, at kommunerne skal

acceptere, at gevinsten måske høstes et andet sted end der, hvor investeringen blev finansieret.

Det er for mig at se et klart signal om, at kommunerne må tage et opgør med den kassetænkning, som indimellem kan iagttages, når der tages beslutninger om bevillinger til dette og hint. Dermed sætter KL også fokus på, at der skal skabes sammenhæng og helhedstænkning i opgaveløsningen til gavn for borgeren. Dette gælder både i forhold til kommunerne, men også i forhold til den socialpædagogiske indsats.

Det bliver således fortsat ledernes opgave på de socialpædagogiske tilbud at sikre, at medarbejderne har de nødvendige kompetencer til at arbejde med de pædagogiske udviklingsmål, der er udarbejdet sammen med borgeren. Samtidig skal der være en forståelse for og accept af, at der skal eksistere en dokumentations- og evalueringskultur, således at socialpædagogerne kan metodetilrettelægge efter, hvad der virker hos den enkelte.

Det bliver interessant at se, hvilke forandringer debatoplægget vil medvirke til i de forskellige kommuner, når tanker og ideerne i debatoplægget skal implementeres.

I forhold til den socialpædagogiske indsats er det kun en interesse for fortsat faglig udvikling, som kan understøtte de mål, der sættes for den enkelte borger. ■

Birgitte Wold er formand for fire tilbud i Køge Kommune og formand for Socialpædagogernes landsdækkende ledersektion.

Er der behov for mere viden om en fremtidig dokumentations- og evalueringskultur?

Hvilke faglige kompetencer vil der være brug for i fremtiden for at sikre en helhedstænkning?